

LIGJ

Nr .9199, date 26.2.2004

PER PRODHIMIN, PERPUNIMIN, CERTIFIKIMIN DHE TREGTIMIN E PRODUKTEVE
"BIO"

Ne mbështetje te neneve 78 dhe 83 pika 1 te Kushtetutës, me propozimin e Këshillit te Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKES SE SHQIPERISE
V E N D O S I:

KREU I
DISPOZITA TE PERGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:

- a) nxitja e prodhimit organik ne vend;
- b) krijimi i kuadrit ligjor te nevojshëm;
- c) përcaktimi i kushteve te prodhimit, përpunimit, transportit, certifikimit dhe kontrollit te produkteve bujqësore dhe atyre ushqimore, me prejardhje bimore dhe shtazore, qe prodhohen, përpunohen ose/dhe importohen e tregtohen si produkte "Bio".

Neni 2
Përkufizime

Ne kuptim te këtij ligji:

1. "Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik" (KSHPO) është autoriteti përgjegjës, i cili miraton dhe mbikëqyr veprimtarinë e organizmave certifikues.
2. "Certifikim" është përkufizimi i dhënë ne ligjin nr. 8464, date 11.3.1999 "Për standardizimin".
3. "Etiketim" është çdo fjale, marke tregtare, emër tregtar, përmbajtje piktoreske dhe shenja ne ambalazhim, dokument, shënim, etikete, kapak ose qafor, qe shoqëron ose i referohet një produkti te specifikuar ne nenin 9 te këtij ligji.
4. "Inspektim" është procedura e kontrollit dhe e verifikimit, e realizimit te kushteve te prodhimit organik, te përcaktuara ne këtë ligj, e realizuar nga trupat inspektuese.
5. "Leje e përkohshme" është leja qe jepet nga KSHPO-ja, me propozimin e organizmit certifikues, për një periudhe kohe te caktuar, për përdorimin e materialeve qe nuk përfshirjen ne anekset II dhe III te këtij ligji.
6. "Notifikim" është procedura e njoftimit ne KSHPO për njësite e prodhimit organik dhe njohjes se konformitetit te produkteve organike, te propozuara nga organizmat certifikues.
7. "Njësi e prodhimit organik" është njësia ose ndërmarrja apo terma 3 ushtron një veprimtari prodhimi, përpunimi, certifikimi dhe tregtimi te produkteve "Bio", ne përputhje me këtë ligj.

8. "Organizëm certifikues" është çdo organizëm shtetëror, privat, vendas ose i huaj, i cili vërteton përputhshmërinë e produkteve, proceseve, shërbimeve dhe të sistemeve të cilësisë, sipas kërkesave të standardeve dhe specifikimeve teknike të përcaktuara në këtë ligj.
9. "Organizma gjenetike të modifikuara" (OGjM) janë të gjithë organizmat e gjalle, materiali gjenetik i të cilëve është krijuar nëpërmjet manipulimit gjenetik, jashtë rrugëve natyrore të shtimit.
10. "Periudhe konvertimi" është koha e domosdoshme për të kaluar nga sisteme të tjera prodhimi në sistemin e prodhimit organik.
11. "Përbërësit" janë substancat e përdorura gjatë përpunimit të produktit, duke përfshirë dhe shtesat ushqimore.
12. "Produkte "Bio"" janë të gjitha produktet e rrjedhura nga prodhimi organik.
13. "Prodhime shtazore" janë prodhimi i kafshëve të mbarështuara, i kafshëve shtëpiake (përfshirë edhe insektet), si dhe speciet ujore, të kultivuara në ujërat e ëmbla dhe të kripura. Produktet e gjuetisë dhe të peshkimit nuk përfshihen në prodhimet organike.
14. "Prodhime organike" janë të gjitha veprimet e përfshira për prodhimin e produkteve "Bio", në mbështetje të përdorimit harmonik të kushteve të mjedisit dhe të kryera në përputhje me rregullat e përshkruara në këtë ligj.
15. "Tregtim" është ruajtja, reklamimi, njohja, shpërndarja dhe çdo formë tjetër e zakonshme e vendosjes në treg, dyqane, supermarkete ose në restorante të produkteve për realizimin e qëllimit.
16. "Trupa inspektuese" janë inspektorët e miratuar nga KSHPO-ja për kryerjen e inspektimit.

KREU II

ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I STRUKTURAVE PËRGJEGJESE

Neni 3

Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik

1. Në Ministrinë e Bujqësisë dhe të Ushqimit ngrihet dhe funksionon KSHPO-ja, që ushtron kontroll vjetor mbi organizmat certifikues.
2. Përbërja, funksionimi, të drejtat dhe detyrat e KSHPO-se përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.

Neni 4

Organizmi certifikues

1. Struktura, funksionimi, kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve të organizmave certifikues vendas përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.
2. Kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve, të miratuara për organizmat certifikues vendas, janë të vlefshme dhe për organizmat certifikues të huaj.
3. Organizmat certifikues të huaj e ushtrojnë veprimtarinë në këtë fushë në përputhje me legjislacionin vendas në fuqi.

Neni 5

Trupat inspektuese

1. Trupat inspektuese te njësive te prodhimit organik janë njësi te pavarura nga organizmi certifikues dhe kane detyre kontrollin për zbatimin e kushteve te përcaktuara ne këtë ligj. Detyrat baze te inspektimit dhe masat e trupave inspektuese janë dhënë ne anekset III dhe IV te këtij ligji.
2. Te dhënat e inspektimeve, te kryera nga trupat inspektuese, i paraqiten organizmit certifikues, i cili ka te drejtën e vendimmarrjes. Ky organizëm njofton për vendimet e marra KSHPO-ne.
3. Analizat e mostrave te marra nga trupat inspektuese bëhen ne laboratorë te akredituar, vendas ose te huaj, private ose shtetërore.

KREU III CERTIFIKIMI DHE LEJET E PERKOHSHME

Neni 6 Certifikimi i prodhimit organik

Organizmi certifikues bën certifikimin e njësive te prodhimit organik ne përputhje me modelet "A" dhe "B" te aneksit V te këtij ligji. Certifikatat e modelit "B" jepen kur produkti eksportohet ne shtetet anëtare te Bashkimit Evropian.

Neni 7 Lejet e përkohshme

1. KSHPO- ja jep leje te përkohshme për:
 - a) përdorimin e materialeve te palistuara ne anekset II dhe III te këtij ligji;
 - b) përdorimin e materialeve me origjine jobujqësore (ndihmesat teknologjike dhe shtesat) ose me origjine bujqësore joorganike për përpunim, te palistuara ne shkronjat "D" dhe "E" te aneksit II.
2. KSHPO-ja mbikëqyr dhe rishikon listën dhe kushtet e përdorimit te materialeve te listuara ne anekset II dhe III, ne përputhje me ndryshimet e rregulloreve te Komunitetit Evropian dhe, me propozimin e organizmit certifikues, shpall vendimet për lejet e përkohshme.

KREU IV KUSHTET E PRODHIMIT ORGANIK DHE TE PERPUNIMIT

Neni 8 Kushtet specifike te prodhimit organik

Prodhimi organik dhe përpunimi i produkteve organike realizohen ne kushte specifike, te përshkruara si me poshtë:

- a) prodhimi i bimëve, mbarështimi i kafshëve dhe produktet me origjine bimore e shtazore realizohen sipas kërkesave te paraqitura ne anekset I, VII dhe VIII te këtij ligji;
- b) materialet e lejuara për përmirësimin e tokës e te bimëve, për ushqimin e mbrojtjen e bimëve, kundrejt dëmtuesve e sëmundjeve dhe kushtet për përdorimin e tyre janë dhënë ne aneksin II;
- c) kërkesat për përdorimin e substancave te caktuara, me origjine jobujqësore (shtesat dhe ndihmësit teknologjike) ose me origjine bujqësore joorganike janë dhënë ne shkronjat "A" "B" dhe "C" te aneksit VI te këtij ligji;

ç) mund të përdoren farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ vetëm për prodhime plotësisht nga prodhimi organik. Farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ quhen me origjine organike, në qoftë se bimët, prindër të tyre, janë prodhuar në përputhje me shkronjat "a" dhe "b" të këtij neni, për të paktën një brez, dhe në rastin e kulturave shumëvjeçare, të paktën dy periudha vegjetacioni.

KREU V

KUSHTET PËR ETIKETIMIN E PRODUKTEVE "BIO"

Neni 9

Përdorimi i etiketave

Etiketa e vendosur mbi produktet "Bio" duhet të paraqesë natyrën e vërtetë të produktit. Ajo shkruhet në gjuhën shqipe, pa përjashtuar përdorimin e gjuhëve të tjera. Gjithashtu, si kërkesë të detyrueshme, etiketa përmban treguesit e prodhimit organik dhe ndërtohet sipas kërkesave të mëposhtme:

- a) termi "Bio", si tregues i detyrueshëm, që i referohet prodhimit organik, duhet të përdoret në produktet dhe dokumentet që e shoqërojnë;
- b) etiketimi në përputhje me shkronjën "a" të këtij neni mund të përdoret vetëm për produktet e prodhuara në përputhje me rregullat e dhëna në nenin 8 të këtij ligji;
- c) treguesi që përfshin emrin e organizmit certifikues, që ka kryer inspektimin e fundit;
- ç) treguesit të produktet të importuara janë mbuluar nga skema e inspektimit të vendeve nga vijën, jepen në shkronjën "A" të aneksit V të këtij ligji. Në shkronjën "B" të aneksit V janë dhënë dhe logot e tyre;
- d) reklama e produkteve të jetë në përputhje me etiketimin.

Neni 10

Referimi i metodave të prodhimit

1. Etiketa dhe reklama e një produkti do t'u referohen metodave të prodhimit organik vetëm kur:

- a) tregues të tilla dëshmojnë qartë se janë të lidhur me një metode të prodhimit organik;
- b) produkti është prodhuar dhe tregtuar në përputhje me rregullat e dhëna në këtë ligj;
- c) produkti nuk ka qenë subjekt i trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit të jonizuar;
- ç) produkti nuk është gjenetikisht i modifikuar.

2. Etiketa dhe reklama e një produkti, të përbërë nga shumë përbërës dhe të përpunuar, u referohen metodave të prodhimit organik vetëm kur:

- a) 95 për qind e masës së përbërësve me origjinë bujqësore (bimore dhe blegtorale) të produktit janë ose rrjedhin nga produkte të prodhuara dhe të tregtuara në përputhje me rregullat e dhëna në këtë ligj, ndërsa diferenca 5 për qind nuk sjell ndikim në standardin e produktit. Baza e llogaritjes është pesha e plote përpara përpunimit dhe jo produkti përfundimtar;
- b) produkti përbëhet vetëm nga substancat e listuara në seksionin "A" të aneksit VI, si përbërës me origjinë jobujqësore dhe gjate përpunimit të tij janë përdorur vetëm substanca të listuara në seksionin "B" të aneksit VI, kur justifikohet që pa këto produkte ai nuk mund të prodhohej;
- c) produkti përmban si përbërës me origjinë bujqësore joorganike vetëm substancat e listuara në

seksionin "c" te aneksit VI;

ç) produkti ose përbërësit e tij nuk u janë nënshtruar trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit te jonizuar gjate përpunimit (duke përfshirë për punimin e përbërësve);

d) produkti nuk përmban OGJM ose produkte qe rrjedhin nga prodhimi i këtij tipi.

Neni 11

Etiketa dhe reklama e produkteve me shume përbërës

Etiketa dhe reklama e një produkti me shume përbërës, i përgatitur nga përbërës qe pjesërisht nuk plotësojnë kërkesat e shkronjës "a" pika 2 te nenit 10 te këtij ligji, mund t'u referohen metodave te prodhimit organik me kusht qe:

a) te paktën 70 për qind e përbërësve me origjine bujqësore plotësojnë kërkesat e dhëna ne shkronjën "a" pika 2 te nenit 10;

b) produkti plotëson kërkesat e dhëna ne shkronjat "a" dhe "d" pika 2 te nenit 10 dhe pjesa e mbetur e përbërësve nuk është ne sasinë dhe cilësinë e duhur;

c) treguesit qe u referohen metodave te prodhimit organik, u referohen, qartësisht, vetëm përbërësve me origjine bujqësore, organike;

ç) përbërësit dhe nivelet relative te tyre vendosen ne listën e përbërësve ne rendin zbritës ne peshe;

d) treguesit ne listën e përbërësve shkruhen me shkronja te njëjta, me ngjyre, madhësi dhe mënyrë te njëjtë;

dh) për referencat e përmendura me lart mund te përdoret treguesi "X për qind" i përbërësve me origjine bujqësore, qe janë prodhuar ne përputhje me rregullat e metodave te prodhimit organik.

Neni 12

Etiketa e produktit ne konvertim

1. Ne etiketën e produktit tregimi i konvertimit ne prodhimin organik mund te përdoret nëse produkti përmban vetëm një përbërës me origjine bujqësore dhe:

a) plotëson te gjitha kërkesat, me përjashtim te periudhës se konvertimit dhënë ne aneksin I; b) periudha e konvertimit është jo me pak se 12 muaj përpara hedhjes se tij ne treg;

c) etiketa e produktit ne konvertim duhet te dallohet prej konsumatorit nga produkti "Bio", i cili plotëson kërkesat e këtij ligji;

ç) trupi inspektues inspekton dhe verifikon plotësimin e kërkesave te shkronjave "a" dhe "b" te pikës 1 te këtij neni.

2. Ne etiketën e këtij produkti duhet te përdoret emërtimi "Produkt ne proces konvertimi", i cili duhet te dallohet ne stil ose ngjyre nga shënimet e tjera ne etikete. Ne tekst termi "Bio" nuk duhet te mbindriçohet.

KREU VI

KUNDERVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 13

Ne kuptim te këtij ligji, shkeljet qe nuk përbejnë vepër penale, përbejnë Kundërvajtje administrative si me poshtë:

- a) moszbatimi i rregullave te prodhimit bimor, shtazor, ne nivel ferme (Aneksi I shkronjat "A" "B" dhe "C")
- b) moszbatimi i rregullave te plehërimit, pasuruesve te tokës dhe pesticideve (Aneksi II);
- c) moszbatimi i rregullave te magazinimit (Aneksi III);
- ç) moszbatimi i rregullave te tregtimit te produkteve "Bio" (Aneksi III);
- d) mosrespektimi i normave maksimale te kafshëve për një ha/toke për prodhimin e plehut organik, i njëvleftshëm me 170 kg N/ha vit (Aneksi VII);
- dh) mosrespektimi i normave te sipërfaqeve normale për mbajtjen e specieve te ndryshme te kafshëve (Aneksi VIII);
- e) mosrespektimi i rregullave te inspektim-certifikimit, te parashikuara ne këtë ligj.

Neni 14

Sanksionet

Për kundërvajtjet administrative, te parashikuara ne nenin 13 te këtij ligji, ndërmerren sanksionet e mëposhtme:

1. Organizmi certifikues, për shkeljet e parashikuara ne shkronjat "a", "b", "c", "d" dhe "dh", merr masat e mëposhtme:

- a) analize shtese;
- b) inspektim shtese;
- c) rikthim (ulje) te fazës se certifikimit, pas rezultateve te analizës dhe te inspektimit shtese; ç) zhvlerësim te produktit ose pjesës se mallit pas analizës dhe inspektimit shtese;
- d) pezullim te certifikimit dhe ne rast përsëritjeje, ndërprerje te kontratës se bashkëpunimit.

2. KSHPO-ja merr masat e mëposhtme:

- a) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "c", zhvlerësim te produktit (mallit) ose pjesës se mallit;
- b) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "ç", bllokim te mallit dhe analize te mostrës se tij dhe ne rast shkeljeje, gjobe ne masën 50 mije deri ne 100 mije leke;
- c) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "e", pezullim te certifikimit dhe ne rast përsëritjeje, zgjidhje te kontratës se bashkëpunimit.

Neni 15

Procedurat e kundërvajtjes administrative

1. KSHPO-ja dhe organizmi certifikues kane te drejte te vendosin masa administrative te përcaktuara ne nenet 3 dhe 4 te këtij ligji.

2. Mënyra e vjeljes se gjobës dhe shpërndarja e tyre përcaktohen me vendim te Këshillit te Ministrave, me propozimin e Ministrit te Bujqësisë dhe te Ushqimit.

3. Kundër vendimit te masës se dhënë mund te behet ankim me shkrim, brenda 5 ditëve nga data e shpalljes ose e njoftimit, te Kryetari i KSHPO-se, sipas procedurave te përcaktuara ne ligjin nr.7697, date 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative".

KREU VII

DISPOZITA KALIMTARE

Neni 16

1. Ne qofte se fara ose materiali tjetër riprodhues nuk plotëson kërkesat e këtij ligji, duhet te përdoret vetëm me miratimin e organizmit certifikues.
2. Materialet e paketimit, te prodhuara përpara hyrjes ne fuqi te këtij ligji dhe qe janë ne përputhje me kërkesat e tij, mund te përdoren deri ne 2 vjet pas hyrjes ne fuqi te këtij ligji.

KREU VIII DISPOZI TA TE FUNDIT

Neni 17

Kërkesat e këtij ligji, ne mbështetje te Rregullores se Bashkimit Evropian nr.2092/91, date 24.6.1991 "Ne prodhimin organik te produkteve bujqësore dhe treguesit qe i referohen produkteve bujqësore dhe produkteve ushqimore", përbejnë kërkesat minimale për zbatim ne sistemin e prodhimit "Bio".

Neni 18

Ngarkohet Këshilli i Ministrave te nxjerre aktet nënligjore përkatëse ne zbatim te neneve 3, 4 dhe 15 te këtij ligji.

Neni 19

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4179, date 23.3.2004 te Presidentit te Republikës se Shqipërisë, Alfred Moisiu

Aneksi I

PARIMET E PRODHIMIT ORGANIK NE NIVEL FERME (NDERMARRJE)

A. Bimët dhe produktet bimore

1. Parimet e dhëna ne këtë shtojce normalisht duhet te zbatohen ne ngastra gjate një periudhe transformimi te paktën 2 vjet përpara mbjelljes ose ne rastin e bimëve shumëvjeçare te ndryshme nga livadhet, te paktën 3 vjet përpara vjeljes se pare te produkteve. Organizmi inspektues, me aprovimin e autoritetit kompetent, duhet te vendose, ne çaste te caktuara, për shtyrjen ose reduktimin e kësaj periudhe, duke pasur parasysh përdorimin e mëparshëm te ngastrave. Ne veçanti, periudha e transformimit mund te reduktohet ne minimumin e mundshëm, ne rastet kur ngastrat kane qene trajtuar me një produkt te papërfshirë ne aneksin II pjesa B si pjese e skemës se kontrollit te dëmtuesve dhe sëmundjeve.

Reduktimi i periudhës se transformimit duhet te merret ne konsiderate kur:

- ngastrat janë transformuar ose janë duke u transformuar ne bujqësi organike;

- degradimi i pesticideve duhet te rezultojë ne nivel te papërfillshëm ne toke, kur flitet për bime shumëvjeçare;

- produktet e vjela pas trajtimit nuk do te shiten duke përdorur referencën e prodhimit organik.

2.1 Pjelloria dhe aktiviteti biologjik i tokës duhet te mbahet ose te rritet, me rastin me te pare, nga:

a) kultivimi i leguminozeve, plehërimeve te gjelbra ose bimëve me sistem rrënjor te thelle me një program te përshtatshëm te qarkullimit shumëvjeçar;

b) futja e plehërimit shtazor nga produktet organike, pika 7.1 e kësaj shtojce;

c) futja e materialeve te tjera organike, te përbëra ose jo, nga ndërmarrjet qe prodhojnë ne përputhje me rregullat e kësaj shtojce.

2.2 Plehra te tjera organike ose minerale, te përmendura ne aneksin II, fragmentalisht, mund te zbatohen si plotësues për:

- ushqimin e përshtatshëm te bimës ne qarkullim ose kushtet e tokës nuk mund te arrihen me metodat e përshkruara ne (a), (b) dhe (c) te nënparagrafit paraardhës;

- ne lidhje me produktet e shtojcës II, duke iu referuar plehërimit dhe/ose jashtëqitjes se kafshëve: këto produkte duhet te përdoren vetëm për shtrirje, ne kombinim me plehërimin shtazor sipas pikës 2 (1)(b) me sipër.

2.3 Për aktivizimin e kompostos (përzierje plehrash) mund te përdoren përgatitje me baze bimësh ose mikroorganizmash jo gjenetikiisht te modifikuara. Te ashtuquajturat "përgatitje biodinamike" nga pluhuri i gurit, plehrat e fermës ose bimëve mund te përdoren për qëllimet e këtij paragrafi dhe paragrafit 2.1.

2.4 Përgatitja e përshtatshme e mikroorganizmave, jo gjenetikiisht te modifikuara, mund te përdoret për përmirësimin e përgjithshëm te kushteve te tokës ose vlefshmërinë e ushqyesve ne toke ose ne bime, kur nevoja për përdorim te tille është njohur nga organizmi inspektues ose autoriteti kompetent.

3. Kontrolli i dëmtuesve, sëmundjeve dhe barërave te këqija do te behet nga kombinimi i masave te mëposhtme:

- zgjedhja e specieve dhe varieteteve te përshtatshme;

- program i përshtatshëm qarkullimi;

- procedurat e kultivimit mekanik;

- mbrojtja e luftuesve natyrale te dëmtuesve nëpërmjet vendimeve favorizuese për to (p.sh. gardhet, vendet e foleve, përhapja e grabitësve);

- djegia e barërave te këqija.

Vetëm ne rastet e rrezikut te menjëhershëm te bimës mund te përdoren produktet e dhëna ne aneksin II.

4. Mbledhja e bimëve dhe pjesëve te ngrënshme, qe rriten ne mënyrë natyrale ne zona natyrale, pyje dhe zona bujqësore, konsiderohet metode e prodhimit organik me kusht qe:

- këto zona nuk janë trajtuar me produkte te tjera, përveç atyre ne aneksin II për një periudhe 3-vjeçare përpara mbledhjes;

- mbledhja nuk ndikon ne stabilitetin e habitatit natyral ose ruajtjen e species ne zonën e mbledhjes.

5. Për prodhimin e kërpudhave, mund te përdoren substrate vetëm ne qofte se ato janë te përbëra nga komponentët qe vijojnë:

5.1. Plehrat e fermës dhe jashtëqitjet e kafshëve (duke përfshirë produktet e përcaktuara ne 1 deri 4 te shtojcës II):

a) ose nga ndërmarrje që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik;

a) ose të plotësojë kërkesat e dhëna në aneksin II pjesa A.

5.2 Produktet me origjinë bujqësore, të tjera nga ato të dhëna në pikën 5.1 (p.sh. kashte) nga ndërmarrjet që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik.

5.3 Turba të paturbuara kimikisht.

5.4 Dru, i paturbuar me produkte kimike pas prerjes.

5.5 Produkte minerale të shtojcës II pjesa A, ujë dhe toke.

B. Blegtoria dhe prodhimi blegtoral nga speciet e mëposhtme:

Gjedhe, derra, të leshta, të dhirta, njëthundrakë, shpendë.

1. Parime të përgjithshme

1.1 Prodhimi blegtoral përbën një komponent të aktivitetit të shumë ekonomive bujqësore që praktikojnë bujqësinë organike.

1.2 Prodhimi blegtoral duhet të kontribuojë në ekuilibrin e sistemeve të prodhimit bujqësor nëpërmjet sigurimit të kërkesave ushqimore të bimëve dhe nëpërmjet përmirësimit të lendeve organike të tokës. Kështu ajo mund të ndihmojë në krijimin dhe ruajtjen e ndërvarësisë bime-toke, kafshe-bime dhe toke-kafshe. Si pjesë e këtij koncepti, prodhimi pa toka nuk është konform me rregullat e këtij ligji.

1.3 Nëpërmjet burimeve natyrore të ripërtërishme (plehra organike të kafshëve, perime dhe bime foragjere), sistemet mbarështuese të bimëve/kafshëve dhe sistemet kullimore lejojnë që pjelloria e tokës të ruhet dhe të përmirësohet për një kohë të gjatë dhe të kontribuojnë për të zhvilluar një bujqësi të qëndrueshme.

1.4 Mbarështimi i kafshëve, i praktikuar në kuadër të bujqësisë organike, është një aktivitet i lidhur me token. Përveç rasteve të autorizuara që përjashtohen në këtë aneks, kafshët duhet të hyjnë në një zonë të lirë dhe numri i kafshëve për njësi të sipërfaqes duhet të jetë i kufizuar për të siguruar një menaxhim të plote të kafshëve dhe prodhimit bimor për njësi prodhimi, duke minimizuar kështu çdo formë ndotjeje, në mënyrë të veçantë të ndotjes së tokës, të sipërfaqeve të ndryshme dhe të ujërave. Numri i kafshëve duhet të lidhet ngushtësisht me zonën, me qëllim që të shmangen problemet e mbingarkesës dhe erozionit dhe të lejohet përhapja e plehrave organike, në mënyrë që të mund të shmangët ndonjë efekt i pafavorshëm mbi mjedisin. Në seksionin 7 jepen rregullat të detajuara mbi përdorimin e plehrave organike.

1.5 Në fermat blegtorale organike, të gjitha kafshët në një dhe të njëjtën njësi prodhimi duhet të rriten sipas rregullave të shtruara në këtë ligj.

1.6 Megjithatë, kafshët të cilat nuk rriten sipas parashikimeve të këtij ligji mund të jenë prezent në ekonomi, me kusht që ato të rriten në njësi ku stallat dhe parcelat janë të veçanta nga njësite që prodhojnë sipas rregullave të kësaj rregulloreje, dhe përfshihen dhe speciet e ndryshme.

1.7 Nga kufizimet që rrjedhin nga ky parim, kafshët që nuk janë rritur në përputhje me dispozitat e këtij ligji mund të përdorin, çdo vit për një periudhë të kufizuar kohe, kullotat e njësiteve që veprojnë në përputhje me këtë ligj, me kusht që kafshe të tilla të vijnë nga mbarështimi ekstensiv dhe numri i krerëve për ha t'i korrespondojë 170 kg azot për vit/ha (siç përcaktohet në aneksin VII të këtij ligji) dhe me kusht që kafshët e tjera, të cilat nuk janë subjekt i kërkesave të këtij ligji, të mos jenë prezent në këtë kullotë në të njëjtën kohë. Ky kufizim duhet të autorizohet që me përpara nga autoriteti apo organizmi certifikues (i kontrollit).

1.8 Si kufizim i dytë që rrjedh nga ky parim, kafshët e rritura sipas përkrahjeve të këtij ligji duhet të kullotën në toka të përbashkëta, me kusht që:

a) toka të mos jenë të trajtuara me produkte të ndryshme nga ato të lejuara në aneksin II të

këtij ligji, për te paktën 3 vjet;

b) kafshët te cilat përdorin toka te tilla, te cilat nuk janë subjekt i kërkesave te këtij udhëzimi, vijnë nga prodhimi ekstensiv dhe numri i kafshëve për ha t'i korrespondoje 170 kg azot ne vit/ha, siç përcaktohet ne aneksin VII te këtij ligji;

c) çdo produkt blegtoral i prodhuar nga kafshe te rritura sipas dispozitave te këtij ligji, përderisa përdorin këtë kullote te përbashkët, nuk do te mund te konsiderohen si produkte organike, te paktën te mund te plotësojë kërkesat e autoritetit apo organizmit inspektues qe kafshët janë mbajtur te veçanta nga kafshët e tjera qe nuk i përgjigjen kërkesave te këtij ligji.

2. Konvertimi

2.1 Konvertimi i tokës, i shoqëruar me prodhimin blegtoral organik

2.1.1 Aty ku një njësi prodhimi konvertohet, e tere sipërfaqja e njësisë e përdorur për ushqimin e blegtorisë duhet t'i përgjigjet rregullave te bujqësisë organike, duke përdorur periudhën e konvertimit te krijuar ne pjesën A te këtij aneksi, qe lidhet me "Bimët dhe prodhimet bimore".

2.1.2 Si rrjedhim i këtij parimi, periudha e konvertimit duhet te reduktohet ne një vit për kullotat, zonat e hapura dhe padoqet te përdorura nga speciet jo-barngrënëse. Kjo periudhe mund te reduktohet ne 6 muaj nëse toka te tilla nuk ka, nëse kohet e fundit nuk janë trajtuar me produkte te ndryshme nga ato te referuara ne aneksin II te këtij ligji. Ky kufizim duhet te autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues.

2.2 Konvertimi i blegtorisë dhe i produkteve blegtorale

2.2.1 Produktet blegtorale shiten me emërtimin produkte organike (biologjike) vetëm nëse kafshët rriten ne përputhje me rregullat e shtruara ne këtë ligj për një periudhe te paktën:

- 12 muaj, ne rastin e njëhundurakëve dhe gjedheve për prodhim mishi;
- 6 muaj, ne rastin e rumi nanteve te vegjël dhe derrave;
- 6 muaj, ne rastin e kafshëve për prodhim qumështi;
- 10 jave, për shpendët për prodhim mishi, te sjella ne moshën deri treditëshe;
- 6 jave, ne rastin e shpendëve për prodhim vezësh.

2.2.2 Siç rrjedh nga paragrafi 2.2.1 për krijimin e tufave, viçat dhe te imtat për prodhimin e mishit mund te shiten si prodhime organike te rritura gjate një periudhe tranzitimi, me kusht qe:

- te vijnë nga mbarështimi ekstensiv;
- te rriten ne njësite e prodhimit organik deri ne kohen e shitjes apo therjes, për një periudhe minimalisht prej 6 muajsh për viçat dhe për te imtat;
- origjina e kafshëve perputhet me kushtet e shprehura ne nendarjet 4 dhe 5 te paragrafit 3.4.

2.3 Konvertimi stimulues

2.3.1 Nga kufizimet e paragrafëve 2.2.1, 4.2 dhe 4.4 ne qofte se ka konvertim te te gjithë njësisë prodhuese, përfshi blegtorinë, kullotat dhe/ose ndonjë toke te përdorur për ushqimin e blegtorisë, periudha e konvertimit te përgjithshëm e kombinuar edhe për blegtorinë, kulloten dhe/ose ndonjë toke e përdorur për ushqimin e kafshëve do te reduktohet ne 24 muaj qe varen nga kushtet e mëposhtme:

a) Kufizimet përdoren vetëm për kafshët qe ekzistojnë dhe pasardhësit e tyre dhe ne te njëjtën kohe dhe për tokat e përdorura për ushqimin/kullotjen e kafshëve para fillimit te konvertimit;

b) kafshët ushqehen kryesisht me produkte nga njësite prodhuese.

3. Origjina e kafshëve

3.1 Ne zgjedhjen e racave dhe linjave, duhet te llogaritet dhe kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar ne kushtet lokale; vitaliteti dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Përveç këtyre, racat dhe linjat e kafshëve te zgjidhen për te shmangur sëmundje te veçanta apo probleme shëndetësore qe shoqërojnë disa linja apo raca te përdorura ne prodhimin intensiv (p.sh.

sindroma e stresit tek derrat, sindroma PSE, ngordhjet e papritura, abortimet spontane, lindjet e vështira që kërkojnë operacione çezariane etj.). Preference t'u jepet racave dhe linjave vendase (autoktone lokale).

3.2 Kafshët duhet të vijnë nga njësite prodhuese të cilat veprojnë në përputhje me rregullat e tipave të ndryshme të prodhimit blegtoral të shtruar në nenin 6 të kësaj shtojce. Gjate gjithë jetës së kafshëve duhet të aplikohet ky sistem prodhimi.

3.3 Kafshët që ekzistojnë në një njësi prodhimi blegtoral, që nuk vepron në përputhje me rregullat e kësaj shtojce, mund të konvertohen me një miratim të mëparshëm të trupit/autoritetit inspektues.

3.4 Kur një tufe krijohet për here të parë dhe kafshët e rritura në mënyrë organike nuk janë të mjaftueshme në numër, kafshët e rritura joorganikisht mund të sillen në njësitë e prodhimit blegtoral, në varësi të kushteve të mëposhtme:

- zogjtë për prodhimin e vezëve nuk duhet të jenë më shumë se 18 javësh;
- zogjtë për prodhim mishi (brojler) duhet të jenë më pak se 3 ditësh në kohën kur largohen nga njësia ku u prodhuan për në njësitë e prodhimit;
- buajt duhet të jenë më pak se 6 muaj;
- viçat dhe kuajt duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi dhe menjëherë pas këputjes dhe në ndonjë rast ata duhet të jenë më pak se 6 muaj;
- delet dhe dhite duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi, menjëherë pas këputjes, dhe, në ndonjë rast, ato duhet të jenë më pak se 45 ditë;
- gicat duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi, menjëherë pas këputjes dhe të peshojnë më pak se 25 kg.

3.5 Ky kufizim, i cili duhet të jetë i autorizuar që më përpara nga një trup apo autoritet inspektues, aplikohet për një periudhë tranzitore trevjeçare.

3.6 Ripërtëritja, rigjenerimi apo remontimi i tufave do të autorizohet nga autoriteti kontrollues kur kafshët nuk rriten në mënyrë organike dhe në rastet e mëposhtme:

- a) mortalitetit të lartë të kafshëve i shkaktuar nga rrethana katastrofike e shëndetësore;
- b) zogjtë për prodhim vezësh nuk janë më shumë se 18 javësh;
- c) shpendët për prodhim mishi janë më pak se 3 ditësh dhe derrat menjëherë pas këputjes janë më pak se 25 kg. Rastet (b) dhe (c) autorizohen për një periudhë tranzicioni trevjeçar.

3.7 Në rastin e gicave, zogjve për veze dhe shpendëve për prodhim mishi, ky kufizim në kohë (tranzicioni) do të riekzaminohet para datës së përfundimit për të parë, nëse ka vend për t'i shtyre këto afate.

3.8 Maksimumi i kafshëve për remontimin e tufave: në njëthundrakë e gjedh prej 10%, derra dhe te imta prej 20%. Këto kafshe do të sillen nga ferma blegtorale të prodhimit joorganik për të mbështetur rritjen natyrale dhe për të rigjeneruar tufat, kur nuk ka kafshe të rritura në mënyrë organike dhe vetëm kur autorizohen nga autoriteti apo organizmi kontrollues.

3.9 Përqindjet e vendosura në kufizimet e mësipërme nuk do të aplikohen në njësitë e prodhimit me më pak se 10 njëthundrakë apo gjedh ose me më pak se 5 derra, të leshta apo të dhirta. Për këto njësi, çdo remontim i përmendur më sipër do të jetë i kufizuar në një maksimum prej një kafshe në vit.

3.10 Këto përqindje mund të rriten deri në 40 %, sipas opinionit apo mendimit të autoritetit apo organit inspektues, në rastet e veçanta si më poshtë:

- kur ndërmerret një ekstension në shkallë të gjere;
- kur ndryshohet një race;
- kur zhvillohet specializimi i një kafshe të re.

3.11 Si kufizim i peste, meshkujt për mbarështim duhet të sillen nga fermat joorganike në një ferme blegtorale organike, me kusht që kafshët me pas të rriten dhe të ushqehen sipas rregullave të vendosura në këtë ligj.

3.12 Kur kafshët vijnë nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me nenet e kësaj shtojce, në lidhje me kushtet dhe kufizimet e vendosura në paragrafët 3.3 deri 3.11 (të mësipërm), periudhat e parashtruara në paragrafin 2.2.1 duhet të shihen nëse prodhimet janë shitur sikur të ishin organike dhe gjate këtyre periudhave të gjitha rregullat e vendosura duhet të veprojnë në përputhje me këtë shtojce.

3.13 Aty ku kafshët janë marre nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me këtë shtojce, vëmendje të veçante u duhet kushtuar masave shëndetësore të kafshëve. Autoriteti inspektues duhet të aplikojë, në varësi të kushteve lokale, masa të veçanta, të tilla si teste për parazitet dhe periudha karantine.

4. Ushqimi

4.1 Ushqimi synon me shume të sigurojë një prodhim cilësor sesa maksimizimin e prodhimit, ndërsa plotëson kërkesat ushqimore të kafshëve në fazë të ndryshme të zhvillimit të tyre. Praktikant e majmërisë të autorizuar tani për tani janë reversibile në çdo fazë të procesit të rritjes. Ndalohet të ushqyerit e detyruar të kafshëve.

4.2 Kafshët duhet të ushqehen me ushqime të prodhuara në mënyrë organike.

4.3 Me tej, kafshët duhet të rriten në përputhje me rregullat e vendosura në këtë aneks. E preferueshme është përdorimi i ushqimeve nga njësi apo, kur nuk është e mundur, përdorimi i ushqimeve nga njësi apo ndërmarrje të tjera në varësi të parashikimeve të këtij ligji.

4.4 Deri në 30% të formulës së ushqimeve në racione mesatarisht, mund të përmbajnë lende ushqimore në konvertim. Kur ushqimet në konvertim vijnë nga një njësi e vete ekonomisë, kjo, përqindje mund të rritet në 60%.

4.5 Të ushqyerit e të vegjëlve duhet të bazohet në qumështin natyral, i preferueshem është qumështi i nënës. Të gjithë të vegjlit duhet të ushqehen me qumësht natyral për një periudhë minimum që varet nga specia, e cila do të jetë 3 muaj për gjedhet dhe njëthundrakët, 45 ditë për të imtat dhe 40 ditë për derrat.

4.6 Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit do të përcaktojë zonat apo rajonet përkatëse, ku praktikohet lëvizja e njerëzve dhe e kafshëve për në zonat kullimore në male, pa paragjykuar të ushqyerit e kafshëve të shtruar në këtë shtojce.

4.7 Sistemet e rritjes së barngrënësve do të bazohen në përdorimin në maksimum të kullotave sipas vlerës së kullotave në periudha të ndryshme të vitit. Të paktën 60% e lëndës së thatë në racionet ditore konsiston në foragjeret e freskëta, të thata, të ashpra apo silazh. Megjithatë, autoriteti apo trupi inspektues mund të lejojë një reduktim deri në 50 % për kafshët në prodhim qumështi për një periudhë maksimumi prej 3 muajsh në fillim të laktacionit.

4.8 Për një periudhë trevjeçare, autorizohet përdorimi i proporcioneve të kufizuara të lëndëve ushqimore konvencionale, ku fermeri nuk është në gjendje të marrë ushqime ekskluzivisht nga prodhimi organik. Përqindja maksimum e ushqimeve konvencionale të autorizuar për vit është 10% në rastin e barngrënësve dhe 20% për specie të tjera. Këto shifra llogariten në mënyrë të përvitshme si përqindje e lëndës së thatë të ushqimeve me origjinë bujqësore. Përqindja maksimum e autorizuar e ushqimeve konvencionale në racion ditor, përveç periudhës së lëvizjes, duhet të jetë 25 %, e llogaritur si përqindje e lëndës së thatë.

4.9 Siç del nga paragrafi 4.8, kur humbet prodhimi foragjer, në mënyrë të veçante si rezultat i kushteve të veçanta të motit, autoriteti kompetent shtetëror mund të autorizojë për një periudhë të kufizuar dhe në lidhje me një zonë të caktuar (të veçante), një përqindje më të lartë të ushqimeve

konvencionale ku justifikohet një kufizim i tillë.

4.10 Për shpendët, racioni ushqimor i përdorur duhet të përmbajë të paktën 65 % drithëra. 4.11 Ushqimet e ashpra, të freskëta apo të thata, apo silazhi duhet të shtohen në racionin ditë të derrave dhe të shpendëve.

4.12 Në silazh mund të përdoren si aditivë vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.5 dhe 3.1 dhe ndihmuese të përpunimit.

4.13 Lendet ushqimore konvencionale me origjinë bujqësore mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve vetëm në qofte se listohen në aneksin II pjesa C seksioni 1 (lendet ushqimore me origjinë nga bimët), në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë dhe vetëm nëse ato janë prodhuar apo përgatitur pa përdorimin e solventeve kimike.

4.14 Lendet ushqimore me origjinë shtazore (nëse prodhohen në mënyrë organike apo konvencionale) mund të përdoren vetëm nëse janë të listuara në aneksin II pjesa C seksioni 2 dhe në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë.

4.15 Me qëllim që të plotësohen kërkesat ushqyese të kafshëve, vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa C seksioni 3 (Lende ushqimore me origjinë minerale) dhe pjesa D seksioni 1. i (elementet që gjenden në formë gjurme) dhe 1.2 (vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mirë kimikisht që kanë efekt. të njëjtë) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.16 Vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.3 (enzimat), 1.4 (mikroorganizmat), 1.6 (agjente lidhës, antitruapat dhe koagolantet), 2 (produkte të caktuara të veçanta të përdorura në ushqimin e kafshëve) dhe 3 (lende të tjera shtese në fabrikimin e ushqimeve) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve për qëllimet e treguara sipas kategorive të përmendura më sipër. Antibiotiket, koksidiostatiket, substancat medicinale, nxitësit e rritjes apo ndonjë substancë tjetër që synon të stimulojë rritjen apo prodhimin nuk do të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.17 Ushqimet, materialet ushqyese, aditivët ushqimorë në përbërje të ushqimeve, substanca të tjera shtese në fabrikimin e ushqimeve dhe produkte të veçanta të përdorura në të ushqyerit e kafshëve nuk duhet të jenë prodhuar nga organizma gjenetikisht të modifikueshëm apo produkte që rrjedhin prej tyre.

5. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimi veterinar

5.1 Parandalimi i sëmundjeve në prodhimin blegtoral do të bazohet në parimet e mëposhtme:

- a) zgjedhja e racave dhe linjave të përshtatshme të kafshëve si specifikohet në seksionin 3;
- b) aplikimi i praktikave mbarështuese, të përshtatshme në përputhje me kërkesat e çdo specie, që inkurajon, stimulon rezistencë të fortë ndaj sëmundjeve dhe parandalimin e infeksioneve;
- c) përdorimi i ushqimeve me cilësi të lartë, së bashku me ushtrimet e rregullta fizike dhe lëshimi në kullote ndikojnë kështu në stimulimin e mbrojtjes natyrale imunologjike të kafshëve;
- d) sigurimi i një densiteti të përshtatshëm të kafshëve, në mënyrë që të shmangët mbingarkesa dhe ndonjë problem shëndetësor që mund të rrjedhë.

5.2 Parimet e vendosura më sipër, do të kufizojnë problemet shëndetësore të kafshëve, kështu që ato të mund të kontrollohen kryesisht nëpërmjet parandalimit.

5.3 Nëse, pavarësisht prej të gjitha masave të mësipërme, një kafshë sëmurët apo plagoset, ajo duhet të trajtohet menjëherë, nëse është e nevojshme, të izolohet në vende të përshtatshme.

5.4 Përdorimi i medikamenteve veterinarë në bujqësinë organike do të veprojë konform parimeve të mëposhtme:

- a) Prodhimet fitoterapeutike (p.sh. ekstraktet bimorë, përjashto antibiotiket, esencat etj.), produktet homeopatie (p.sh. substancat bimorë, shtazore apo minerale) dhe oligoelementet (gjurme) dhe produktet e listuara në pjesën C seksioni 3 të shtojcës II do të jenë në preferencë

medikamentet veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht ose antibiotiket, me kusht qe ndikimi i tyre terapeutik te jete efektiv për speciet e kafshëve dhe kushtet për te cilat synon trajtimi;

b) Ne qofte se përdorimi i produkteve te mësipërme nuk provon ose s'ka te ngjare te provoje efektivitet ne luftimin e sëmundjeve apo plagosjeve, për te shmangur vuajtjet dhe dhimbjet e kafshëve, antibiotiket apo medikamentet veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht mund te përdoren nen përgjegjësinë e veterinerit;

c) Ndalohet përdorimi i medikamenteve veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht apo antibiotiket ne trajtimet parandaluese.

5.5 Përveç parimeve te mësipërme, do te aplikohen rregullat e mëposhtme:

a) Ndalohet përdorimi i substancave për te nxitur rritjen apo prodhimin, (përfshi antibiotiket, koksidiostatiket dhe te tjera shtesa artificiale për qëllime nxitjen e rritjes) dhe përdorimi i hormoneve apo substancave te njëjta për te kontrolluar riprodhimin (p.sh. induktimi apo sinkronizimi i estrusit), apo për qëllime te tjera.

b) Te autorizohen trajtimet veterinare te kafshëve, apo trajtimet e lokaleve, pajisjeve dhe mjeteve, përfshi përdorimin e medikamenteve veterinare imunologjie, kur një sëmundje njihet si prezentë ne një zone te veçante ne te cilën gjendet njësia prodhuese.

5.6 Kurdo qe te përdoren medikamentet veterinare, tipi i produktit duhet te regjistrohet ne mënyrë te qarte (duke përfshirë treguesit e substancave farmakologjike aktive te përmbajtura ne te) se bashku me detajet mbi diagnozat, përdorimin, metodat e administrimit, zgjatjen e trajtimit dhe periudhën e ndërprerjes te përcaktuar ne ligj. Ky informacion t'i deklarohet autoritetit apo trupit inspektues përpara tregtimit te kafshëve apo produkteve blegtorale si te prodhuara organikisht. Kafshët e trajtuara duhet te jene identifikuar ne mënyrë te qarte, individualisht, ne rastin e kafshëve te mëdha; ne grup apo individualisht, ne rastin e shpendëve dhe kafshëve te vogla.

5.7 Periudha ndërmjetëse midis administrimit te fundit me medikamente veterinare allopatike te një kafshe ne kushte normale përdorimi dhe prodhimi i lendeve ushqimore te prodhuara ne mënyrë organike nga kafshe te tilla duhet te zgjatet, gati te dyfishohet periudha e mësipërme e rregulluar me ligj ose, ne rastin kur kjo p eriu dhe nuk specifikohet, ajo behet 48 ore.

5.8 Me përjashtim te vaksinimeve, trajtimeve antiparazitare dhe skemave te çrrenjosjes se detyrueshme te krijuar nga shteti, ne rastin kur një kafshe apo një grup kafshësh marrin me shume se 2 ose maksimumi tre prej trajtimeve me medikamente veterinare kimikisht te sintetizuara apo antibiotike brenda një viti (ose me shume se një cikël trajtimi nëse jetëgjatësia produktive e tyre është me pak sesa një vit) kafshët qe kane këtë problem ose prodhimet qe rrjedhin prej tyre nuk mund te shiten sikur te ishin prodhuar sipas këtij aneksi dhe kafshët duhet te ishin vendosur sipas periudhës se konvertimit te parashikuar ne seksionin 2 te kësaj shtojce, ne varësi te konsensit te autoritetit apo organizmit te kontrollit/inspektimit.

6. Praktikrat e menaxhimit te mbarështimit, transporti dhe identifikimi i produkteve blegtorale

6.1 Praktikrat zooteknike

6.1.1 Ne parim, riprodhimi i kafshëve te rritura ne mënyrë organike duhet te bazohet ne metoda natyrale. Megjithatë, inseminimi artificial ndalohet. Ndalohen, gjithashtu, forma te tjera riprodhimi apo te ndihmës (p.sh. embrio-transfera).

6.1.2 Veprime te tilla si aplikimi i bandave elastike ne bishtin e deleve, prerja e dhëmbëve, prerja apo rregullimi i sqepave apo prerja e brirëve nuk duhet te jene praktika sistematike ne bujqësinë organike. Disa prej këtyre veprimeve mund, sidoqoftë, te autorizohen nga autoriteti apo organi inspektues për motive te sigurisë (p.sh. heqja e brirëve tek kafshët e reja) ose nëse synohet

përmirësimi i shëndetit, mirëqenia apo higjiena e kafshëve. Veprime të tilla duhet të kryhen në moshe të përshtatshme nga personel i kualifikuar, duke reduktuar në minimum vuajtjet e kafshëve.

6.1.3 Kastrimi i kafshëve lejohet me qëllim që të ruhet cilësia e produkteve dhe praktikave të prodhimit tradicional (derrat e tipit për mish, demat e rinj, gjelat për mish), por vetëm sipas kushteve të vendosura në frazën e fundit të paragrafit 6.1.2.

6.1.4 Ndalohet mbajtja e lidhur e kafshëve. Me gjithë këtë, siç del nga ky parim, autoriteti apo organi inspektues, mund të autorizojë këtë praktikë për kafshë të veçanta sipas motivacionit të një operatori, kur kjo është e nevojshme për arsye sigurie dhe mirëqenie dhe një lidhje e tillë është e kufizuar vetëm për një periudhë të kufizuar kohe.

6.1.5 Siç del nga ajo që parashtrohet në paragrafin 6.1.4, lidhja e gjedheve mund të praktikohet me kusht që të sigurohen ushtrime të rregullta fizike dhe rritja të jete në një linjë me kërkesat e mirëqenies së kafshës me zonat komferte të shtresës si në menaxhimin individual. Kjo, e autorizuar nga autoriteti apo organizmi inspektues (i kontrollit), të aplikohet për një periudhë kalimtare pesëvjeçare.

6.1.6 Me kufizimet ligjore që vijnë me pas, gjedhet në ekonomitë e vogla mund të fiksohen (lidhen) nëse nuk është e mundur të mbahen gjedhet në grupe në përshtatje me kërkesat e mbarëvajtjes së tyre ose të paktën dy here në javë të çohen në kullote apo hapësira të lira të hapura. Ky veprim, i cili duhet të autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues, aplikohet në ekonomitë që kënaqin (plotësojnë) kërkesat natyrore të lidhur me prodhimin organik të kafshëve.

6.1.7 Atje ku kafshët mbahen në grup, madhësia e grupit duhet të varet nga faza e zhvillimit dhe nevojat e mirëqenies së specieve. Është e ndaluar mbajtja e kafshëve në kondicion apo nën një regjim të ushqyeri që mund të shkaktojë aneminë.

6.1.8 Moshat minimale për therjen e shpendëve është:

- 81 ditë për pulat,
- 150 ditë për gjelat,
- 49 ditë për rosat Pekineze,
- 70 ditë për rosat Muscovy
- 84 ditë për rosakët Muscovy
- 92 ditë për rosa bastarde (shtegtare)
- 94 ditë për pulat afrikane
- 140 ditë për gjelat e detit dhe patat

Kur prodhuesit nuk mund të aplikojnë moshat minimale të therjes, ata duhet të përdorin linjat me rritje të ngadalte.

6.2 Transporti

6.2.1 Transporti i kafshëve duhet të kryhet në mënyrë që të kufizojë stresin e vuajtur nga kafshët. Procesi i ngarkimit dhe i shkarkimit duhet të kryhet me kujdes dhe pa përdorimin e ndonjë tipi të stimulimit elektrik të kafshëve. Ndalohet përdorimi i qetësuesve allopatike para dhe gjatë transportit.

6.2.2 Gjatë periudhës që sillet për t'u therur dhe deri në therje, kafsha duhet të trajtohet në mënyrë të tillë që të reduktohet në minimum stresi.

6.3 Identifikimi i produkteve blegtorale

6.3.1 Kafshët dhe produktet blegtorale duhet të jenë të identifikuar gjatë gjithë fazave të prodhimit, përgatitjes, transportit dhe marketingut.

7. Mbeturinat organike (plehu) të kafshëve

7.1 E tere sasia e plehrave ne total, e përdorur ne një ekonomi, nuk mund t'i kaloje te 170 kg azot për vit/hektarë te përdorur ne një zone bujqësore. Nëse është e nevojshme, mund te reduktohet densiteti i kafshëve te stokuara për te shmangur mbingarkesën e kufizuar te shprehur me sipër.

7.2 Për te përcaktuar densitetin e përshtatshëm te kafshëve te referuar me sipër, njësite e kafshëve ekuivalent me 170 kg azot për vit/ha te zonës buj qësore e përdorur për kategori te ndryshme kafshësh do t'u referohen te dhënave te shprehura ne aneksin VII.

7.3 Ekonomitë qe praktikojnë metodën e prodhimit biologjik mund te krijojnë bashkëpunim me ekonomi dhe ndërmarrje te tjera, te cilat veprojnë ne përputhje me parashikimet e kësaj shtojce, me qellim shpërndarjen e plehrave te tepërta nga prodhimi organik. Ky limit maksimum prej 170 kg azot nga plehrat organike për vit/ha nga zona bujqësore e përdorur do te llogaritet bazuar ne te gjitha njësite e prodhimit organik te përfshirë ne një kooperim te tille.

7.3 Mjetet e destinuar për ruajtjen e plehrave organike te kafshëve duhet te jene te një kapaciteti te tille qe te parandalojnë ndotjen e ujit nga shkarkimet direkte ose nëpërmjet shkarkimeve dhe infiltrimeve te tokës.

7.4 Për te siguruar menaxhimin e sakte te plehrave, impiantet e ruajtjes se plehrave organike duhet te kenë një kapacitet ruajtjeje te caktuar për një periudhe te gjate te vitit, ne te cilën aplikimi ne toke i plehrave nuk është oportun apo kur aplikimi i tille ndalohet, ne rastet ku njësia prodhuese vendoset brenda një zone e përcaktuar si e prekshme (e ekspozuar) ndaj nitrateve.

8. Zonat e lira për lëvizje dhe strehimi i kafshëve

8.1 Parime te përgjithshme

8.1.1 Kushtet e strehimit për kafshët duhet te plotësojnë nevojat biologjike dhe etologjike (p.sh. nevojat e sjelljes qe lidhen me lirinë e lëvizjes dhe komfortin). Kafshët duhet te kenë akses ne plote për ushqim dhe ujë. Izolimi, ngrohja dhe ventilimi i stallave duhet te siguroje qe qarkullimi i ajrit, niveli i pluhurave, temperatura, lagështia relative e ajrit dhe përqendrimi i gazit, te mbahen brenda limiteve te cilat nuk janë te dëmshme për kafshët. Stallat duhet te lejojnë një ventilim te mjaftueshëm dhe ndriçim natyral.

8.2 Ruajtja e densitetit te kafshëve dhe mbrojtja e vegjetacionit nga mbikullotja

8.2.1 Nuk është i detyrueshëm strehimi për kafshët ne zonat me kushte te përshtatshme klimaterike te cilat lejojnë qe kafshët te mund te jetojnë jashtë.

8.2.2 Densiteti i kafshëve neper stalla duhet te siguroje komfortin e mirëqenien e kafshëve ne funksion, ne mënyrë te veçante, te species, racës dhe moshës se kafshës. Gjithashtu, duhet te llogariten dhe nevojat e lëvizjes se kafshëve, qe varen ne mënyrë te veçante nga madhësia e grupit dhe e seksit te kafshëve. Densiteti optimum do te kërkojë te siguroje mirëqenien e kafshëve, duke u siguruar atyre hapësire te mjaftueshme për te qëndruar ne mënyrë te natyrshme, te shtrihen lehtësisht, te rrotullohen, te pastrojnë vetveten, te ndërmarrin te gjitha pozicionet natyrale dhe te bëjnë te gjitha llojet e lëvizjeve te tilla si shtriqje apo ndeshjet midis kafshëve.

8.2.3 Sipërfaqet minimale për strehimin e kafshëve dhe zonat jashtë tyre për lëvizjet e tyre (padoqet) dhe karakteristika te tjera te strehimit për specie dhe kategori te ndryshme kafshësh janë paraqitur ne aneksin VIII.

8.2.4 Densiteti i kafshëve te mbajtura ne kullote, vende te tjera me bimësi, ne toka mesatare, toka me lagështi, zona me shqopa dhe vendqëndrime natyrale apo gjysmenatyrale duhet te jete mjaft i ulet për te parandaluar rrëshqitjen e tokës dhe konsumin e gjithë bimësisë.

8.2.5 Stallat, ndërtesat, rrethimet, pajisjet dhe aparaturat duhet te pastrohen dhe dezinfektohen mjaft mire për te parandaluar kontaminimin dhe për te siguruar profilaksinë ndaj organizmave patogjene. Vetëm produktet e listuara ne pjesën e shtojcës II mund te përdoren për një pastrim dhe dezinfektim te tille te stallave dhe impianteve zooteknike. Feçet, urina dhe ushqimet e

pangrëna apo te ndotura duhet te hiqen sa me shpesh si një nevojë për te minimizuar erën e keqe dhe te shmangët tërheqja e insekteve apo rodenteve. Vetëm produktet e listuara ne pjesën B seksioni 2 te shtojcës II mund te përdoren për eliminimin e insekteve apo dëmtuesve te tjerë ne ndërtesa (stalla) apo impiante te tjera ku mbahen kafshe.

8.3 Gjitarët

8.3.1 Te gjithë gjitarët duhet te kenë akses për ne kullota, padoqe apo zona te hapura për lëvizjen e kafshëve, te cilat mund te jene pjesërisht te mbuluara dhe qe kafshët te mund t'i përdorin ato zona sipas kushteve fiziologjike te kafshëve, nëse e lejojnë kushtet dhe gjendja e tokës. Barngrënësit duhet te kenë akses kurdoherë qe e lejojnë kushtet.

8.3.2 Ne rastet kur barngrënësit kane mundësi kullotjeje gjate periudhës se kullotjes dhe ku sistemi i strehimit gjate dimrit u jep liri për te lëvizur kafshëve, duhet hequr dore nga detyrimi për te siguruar lëvizjen ne mjedise te hapura gjate dimrit.

8.3.3 Demat mbi 1 vjeç duhet te çohen ne kullote, padoqe apo zona te tjera te hapura. 8.3.4 Ne fazën përfundimtare te majmërisë gjedhet, derrat dhe dhente për prodhim mishi mund te mbahen ne stalla, me kusht qe kjo periudhe te mos e kaloje 1/5 e jetës se kafshës dhe ne ndonjë rast një periudhe prej maksimumi 3 muaj.

8.3.5 Stallat duhet te kenë dysheme te sheshte, por jo te lëmuar (te rrëshqitshme). Te paktën gjysma e gjithë dyshemesë duhet te jete solide dhe jo me ko nstruksion rrjet.

8.3.6 Stalla duhet te jete e përshtatshme, e pastër, me shtrese te thate dhe sipërfaqe te mjaftueshme, qe duhet te jete një konstruksion solid i pa rrëshqitshëm. Ne zonën e pushimit shtresa duhet te jete kashte ose tjetër material natyral i përshtatshëm. Shtresa mund te përmirësohet dhe pasurohet me ndonjë produkt mineral te autorizuar për përdorim si pleh ne bujqësinë organike ne përputhje me pjesën A te shtojcës II.

8.3.7 Ndalohet mbajtja e viçave ne bokse individuale pas moshës njëjavëshe.

8.3.8 Dosat mund te mbahen ne grupe, përveç atyre qe janë ne fazën e fundit te mbarsmërisë dhe gjate periudhës se mëmëzimit (me gica ne gji). Gicat nuk duhet te mbahen ne Flat decks- ose ne bokse te përbashkëta. Padoqet duhet t'u japin mundësi derrave te gërryejnë dhe te lëvizin lirisht etj. Me qellim qe derrat te gërryejnë, mund te përdoren substanca te ndryshme.

804 Shpendët

804.1 Shpendët duhet te rriten ne mjedise te hapura dhe nuk duhet te mbahen ne kafaze. 804.2 Zogjtë duhet te pijen ujë ne ujera qe rrjedhin, pellgje apo afër liqeneve, kurdoherë qe e lejojnë kushtet e motit, me synim respektimin e kërkesave te mirëqenies se kafshëve apo kushteve higjienike.

804.3 Te gjitha llojet e ndërtesave për shpendët duhet te plotësojnë kushtet minimale si vijon:

- Me e pakta, 1/3 e ndërtesës duhet te jete solide, jo e rrëshqitshme apo konstruksion rrjete dhe e mbuluar me një material te tille, si kashte, tallash rere apo torfe;
- Ne kafazet për pulat pjellëse duhet te këtë një pjese mjaft te madhe te dyshemesë për pulat dhe për te grumbulluar jashtëqitjet;
- Ato duhet te kenë këmbalecë druri ne madhësinë dhe ne numrin ne përshtatje me madhësinë e grupit dhe te zogjve siç parashtrohet ne aneksin VIII;
- Ato duhet te kenë brima hyrje/dalje te një madhësie te përshtatshme për zogjtë dhe këto te kenë te paktën 4 m² për 100 m² te sipërfaqes se nevojshme për zogjtë.
- çdo kafaz nuk duhet te përmbajë me shume se:
 - 4800 zogj,
 - 3000 pula pjellëse,
 - 5200 pula afrikane;

- 4000 rosa Muscovy apo Pekini ose 3200 rosake Muscovy apo Pekini apo te vegjlit e tyre;
- 2500 gjela, pata ose gjela deti;
- Sipërfaqja e përdorshme ne total ne strehimet e shpendëve për prodhimin e mishit ne një njësi te vetme prodhimi nuk duhet t'i kaloje te 1600 m2.

8.4.4 Ne rastin e pulave prodhuese drita natyrale duhet te shtohet me mjete artificiale për te siguruar një maksimum prej 16 orësh ndriçim ne dite me një periudhe pushimi te pakthyeshme pa ndriçim artificial prej te paktën 8 orësh.

8.4.5 Pulat duhet te mbahen dhe te rriten ne mjedise te hapura, kurdoherë qe e lejojnë kushtet e motit dhe sa here qe është e mundur. Kjo periudhe duhet te zërë te paktën 1/3 e jetës se tyre. Këto mjedise te hapura te jene te mbuluara kryesisht me vegjetacion, te siguruara me mjete mbrojtëse dhe t'u lejoje kafshëve qe te kenë lugje (ene) ne numër te përshtatshëm për te pire e për te ngrënë.

8.4.6 Për arsye shëndetësore, ndërtesa duhet te këtë boshllëqe te lira midis dy grupeve shpendësh te rritura. Ndërtesat dhe mjediset e tjera te pastrohen dhe te dezinfektohen gjate kësaj kohe. Përveç kësaj, kur rritja e çdo tufe shpendësh ka përfunduar, vendi ku u mbajtën shpendët do te lihet bosh për te lejuar rigjenerimin e vegjetacionit dhe për arsye shëndetësimi te saj. Këto kërkesa nuk do aplikohen për një numër te vogël shpendësh, te cilat nuk mbahen ne këto zona dhe te cilat mbahen te lira gjate gjithë ditës.

8.5 Kufizime te përgjithshme ne strehimin e kafshëve

8.5.1 Siç rrjedh dhe nga kërkesat e parashtruara ne paragrafin 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3 dhe 8.4.5 dhe densiteti i mbajtjes parashtrohet ne aneksin VIII, autoriteti kompetent mund te autorizojë kufizime nga kërkesat e këtyre paragrafëve dhe prej shtojcës VIII për një periudhe te përkohshme qe përfundon ne 31 dhjetor 2010. Ky kufizim mund te aplikohet vetëm ne ekonomitë blegtorale qe kane ndërtesa (strehime) te ndërtuara përpara hyrjes ne fuqi te këtij ligji dhe për me tepër ne rast se këto strehime veprojnë afërsisht ne përputhje me rregullat e caktuara ne këtë ligj dhe qe kane te bëjnë me prodhimin blegtoral organik.

8.5.2 Operatoret qe përfitojnë nga ky kufizim, do te prezantojnë, për autoritetin kompetent, një plan qe përmban marrëveshjet te cilat sigurojnë, ne fund te kufizimit, përputhshmëri me parashikimet e këtij aneksi.

C. Bletaria dhe produktet qe merren prej saj

1. Parime te përgjithshme

1.1 Bletaria është një aktivitet qe kontribuon ne mbrojtjen e mjedisit dhe bujqësisë dhe prodhimit pyjor nëpërmjet pllenimit qe kryhet nga bletët.

1.2 Kualifikimi i produkteve te bletëve si produkte organike është i lidhur ngushte me dy karakteristika te trajtimit te koshereve dhe te cilësisë se mjedisit. Ky kualifikim varet gjithashtu nga kushtet e mbledhjes, përpunimit dhe ruajtjes (magazinimit) te produkteve nga bletët.

1.3 Kur një operator mban disa njësi me blete ne te njëjtën zone, te gjitha njësite duhet te veprojnë ne përputhje me kërkesat e kësaj shtojce. Siç del nga ky paragraf, një operator mund te mbaje (mbarështojë) njësi duke mos vepruar ne përputhje me këtë shtojce, me kusht qe te gjitha kërkesat e kësaj shtojce te plotësohen, me përjashtim te parashikimeve te parashtruara ne paragrafin 4.2 për vendosjen e parqeve te bletëve. Ne atë rast, produkti nuk mund te shitet sipas metodave te prodhimit organik.

2. Periudha e konversionit

2.1 Produktet e bletëve mund te shiten sipas metodës se prodhimit organik vetëm nëse kushtet e rregullave te tanishme janë respektuar për te paktën një vit. Gjate periudhës se

konversionit, dylli te zëvendësohet sipas kërkesave te shtruara ne paragrafin 8.3.

3. Origjina e bletëve

3.1 Ne zgjedhjen e racave duhet te llogaritet kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar ne kushtet e rajonit, vitaliteti i tyre, si dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Preference t'u jepet racave evropiane te bletëve mellifere dhe ekotipeve te tyre lokale.

3.2 Parqet e bletëve krijohen nga ndarja e kolonive ose përftohen nga tufa bletësh apo koshere nga njësi qe veprojnë ne përputhje me parashikimet e kësaj shtojce.

3.3 Si rrjedhim i pare, ne varësi te aprovimit te mëparshëm nga autoriteti apo organizmi inspektues, parqet e bletëve qe ekzistojnë ne njësite prodhuese qe nuk veprojnë sipas rregullave te kësaj shtojce mund te konvertohen.

3.4 Si rrjedhim i dyte, nga tufat e bletëve kërkohet nga bletërritësit te mos prodhohet sipas kësaj shtojce gjate një periudhe kalimtare dyvjeçare ne varësi te periudhës se konversionit.

3.5 Si rrjedhim i trete, rindërtimi i parqeve te bletëve do te autorizohet nga autoriteti apo organizmi i kontrollit, ne rastin e mortalitetit te larte te kafshëve te shkaktuar nga rrethana shëndetësore apo katastrofike kur nuk janë disponibel parqet qe veprojnë sipas kësaj shtojce, ne varësi te periudhës se konversionit.

3.6 Si rrjedhim i katërt, për rinovimin e parqeve me 10% ne vit te mbretëreshave dhe te bletëve qe nuk veprojnë ne përputhje me këtë shtojce mund te inkorporohen ne njësite e prodhimit organik ato mbretëresha dhe blete te vendosura ne koshere me flete dylli qe vijnë nga njësite e prodhimit organik. Ndërkohë nuk aplikohet periudha e konversionit.

4. Vendosja e parqeve te bletëve

4.1 Autoriteti kompetent ne MBU duhet te përcaktojë rajonet apo zonat ku nuk mund te praktikohet apikultura qe t'i përgjigjet kërkesave te kësaj shtojce. Një harte ku te listohet vendosja e përshtatshme e koshereve, siç parashikohet ne aneksin III pjesa A1 seksioni 2 do te sigurohet për autoritetin apo organizmin inspektues nga bletërritësit. Kur zona te tilla nuk identifikohen, bletërritësit duhet te sigurojnë autoritetin apo organizmin inspektues me një dokument dhe evidence te përshtatshme, qe përmban një analize te përshtatshme nëse është e nevojshme, për te demonstruar qe zonat ku mbahen kolonitë e tij plotësojnë kushtet e kërkuara ne këtë shtojce.

4.2 Vendosja e parqeve duhet te jete e tille qe:

- a) te sigurojnë mjaft nektar natyral, menja (mjaltë i prodhuar nga konsumi i parazitëve), dhe burime poleni për bletët dhe ujë te mjaftueshëm;
- b) e tille te jete brenda një rrezeje prej 3 km nga vendosja e parkut, burimet e nektarit dhe polenit konsistojnë kryesisht ne bimët e prodhuara ne mënyrë organike dhe/ose bimësinë spontane, sipas kërkesave te nenit 6 dhe aneksit I te kësaj shtojce;
- c) te ruaje distance te mjaftueshme nga burimet e prodhimit bujqësor qe mund te çojnë lehtësisht ne ndotjen p.sh.: qendrat urbane, rrugët, zonat industriale, vendet ku trajtohen plehrat etj. Autoritetet apo organizmat inspektues do te krijojnë masa për te siguruar këtë kërkesë. Kërkesat e mësipërme nuk aplikohen ne zonat ku nuk ka lulëzim ose kur kosheret janë inaktive (periudhën letargjike).

5. Ushqimi

5.1 Ne fund te sezonit prodhues kosheret duhet te lihen me rezerva mjalti dhe poleni te mjaftueshëm për te mbijetuar gjate periudhës se dimrit.

5.2 Ushqyerja artificiale e kolonive autorizohet kur mbijetesa e koshereve rrezikohet nga kushtet ekstreme te klimës. Te ushqyerit artificial do te behet me mjaltë te prodhuar ne mënyrë organike, e preferueshme është ajo nga e se njëjtës njësi prodhimi organik.

5.3 Si rrjedhim i pare i paragrafit 5.2, autoriteti kompetent mund te autorizojë përdorimin e shurupit te sheqerit, te prodhuar ne mënyrë organike, ose melasa e sheqerit organik ne vend te mjaltit te prodhuar organikisht me ushqim artificial, ne mënyrë te veçante kur kërkohet nga kushtet klimatike dhe provokohet kristalizimi i mjaltit.

5.4 Si rrjedhim i dyte, shurupi i sheqerit, melasa e sheqerit dhe mjalti qe nuk mbulohen nga kjo rregullore mund te autorizohet nga autoriteti apo organizmi i inspektimit për ushqimin artificial gjate një periudhe kalimtare dyvjeçare.

5.5 Informacioni i mëposhtëm do te hyje ne regjistrat e parkut te bletëve, lidhur me përdorimin e ushqimit artificial, tipin e produktit, datën, sasinë dhe kosheret ku është përdorur.

5.6 Produktet e tjera te ndryshme nga ato te paraqitura ne paragrafët 5.1 deri 5.4 nuk mund te përdoren ne ble tari, te cilat veprojnë ne përputhje me këtë shtojce.

5.7 U shqimi artificial mund te përdoret vetëm ndërmjet periudhës se vjeljes se fundit te mjaltit dhe 15 dite para se te filloje grumbullimi j nektarit te ri.

6. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimet veterinarë

6.1 Parandalimi i sëmundjeve ne bletari duhet te bazohet ne parimet e mëposhtme:

a) seleksionimi i racave te përshtatshme rezistente;

b) aplikimi i praktikave te caktuara qe inkurajojnë rezistence te fuqishme ndaj sëmundjeve dhe parandalojnë infeksione, te tilla si: zëvendësimi i rregullt i mëmave (mbretëreshave), kontroll sistematik i koshereve për te zbuluar ndonjë anomali shëndetësore, kontrolli i numrit te meshkujve ne koshere, dezinfektimi i materialeve dhe pajisjeve ne mënyrë periodike, shkatërrimi i materialeve apo burimeve kontaminuese, ripërtëritja e rregullt e fletëve te dyllit dhe rezerva te mjaftueshme te polenit dhe mjaltit ne koshere.

6.2 Nëse pavarësisht prej te gjitha masave parandaluese te mësipërme kolonitë sëmurën ose infektohen, ato duhet te trajtohen ne mënyrë te menjëhershme dhe nëse është e nevojshme kolonitë duhet te vendosen ne parqe te izoluar.

6.3 Përdorimi i medikamenteve veterinarë ne bletari, te cilat veprojnë sipas kësaj shtojce qe vepron sipas parimeve te mëposhtme:

a) Ato mund te përdoren përkohësisht ne përputhje me përdorimin e autorizuar nga autoriteti kompetent.

b) Përdorimi i produkteve fitoterapike dhe homeopatike duhet te këtë përparësi ndaj produkteve allopatike te sintetizuara kimikisht, te cilat sigurojnë efekte terapeutike efektive ne kushte ne te cilat tentohet ky trajtim.

c) Nëse përdorimi i produkteve te mësipërme do te provoje ose ne te kundërt nuk do provoje se janë efektive për te çrrënjosur një sëmundje apo infektion i cili rrezikon shkatërrimin e kolonive, medikamentet allopatike te sintetizuara kimikisht mund te përdoren nen përgjegjësinë e veterinerit, apo personave te tjerë te autorizuar nga MBU, pa paragjykimin për parimet e paraqitura ne paragrafët e mësipërm (a) dhe (b).

d) Ndalohet përdorimi i medikamenteve allopatike kimikisht te sintetizuara për profilaksi.

e) Duke ruajtur parimin ne 6.3.a) acidi formik, acidi laktik, acetik dhe oksalik dhe substancat e mëposhtme: mental, timol, eukaliptol apo kamfor, mund te përdoren ne rastet e infektimit me Varroa jacobsoni.

6.4 Përveç parimeve te mësipërme, do te autorizohen trajtimet veterinarë apo trajtimet e koshereve, fletëve te dyllit etj., te cilat janë ne përputhje me legjislacionin kombëtar apo komunitar.

6.5 Nëse një trajtim i aplikuar me produkte allopatike te sintetizuara kimikisht, gjate një periudhe te tille, kolonitë e trajtuara duhet te vendosen ne parqe te izoluar dhe i gjithë dylli duhet te

zëvendësohet me dyllë sipas kushteve të vendosura në këtë shtojcë. Për pasojë, periudha e konversionit e një viti do të aplikohet në ato koloni.

6.6 Kërkesat e paraqitura në paragrafët e mëparshëm nuk aplikohen në produktet e përmendura në paragrafin 6.3 (e).

6.7 Kurdoherë që përdoren produktet mjekësore veterinarë, është e domosdoshme të deklarohet tipi i produktit (përfshi tregimin e substancave aktive forma alogjike aktive) së bashku me detaje mbi diagnozën, përmbajtja, mënyra e përdorimit, zgjatja e trajtimit dhe të periudhës e rekomanduar ligjërisht, duhet të jenë të regjistruar dhe të deklaruara mjaft qarte për autoritetin apo organizmin inspektues përpara se produktet të tregtohen si të prodhuara organikisht.

7. Praktikantët e mbarështimit zooteknik dhe identifikimi

7.1 Ndalohet shkatërrimi i bletëve në fletët e dyllit si metode që shoqëron procesin e grumbullimit të produkteve të bletarisë.

7.2 Ndalohet dëmtimi (thermimi) i krahëve të mëmave (mbretëreshave).

7.3 Lejohet zëvendësimi i mbretëreshës nëpërmjet vrasjes së mëmës së vjetër.

7.4 Lejohet praktika e shkatërrimit të tufës së meshkujve vetëm për të ruajtur (mbajtur) infestimin nga Varroa jacobsoni.

7.5 Ndalohet përdorimi i kimikateve sintetike me ere të keqe gjatë operacionit të vjeljes së mjaltit.

7.6 Zona ku është vendosur parku duhet të regjistrohet së bashku me identifikimin e koshereve. Duhet të informohet autoriteti ose organi i kontrollit për lëvizjen e parkut brenda një kohe sipas një marrëveshjeje me autoritetin ose organin e kontrollit.

7.7 Kujdes i veçantë duhet të tregohet për të siguruar vjelje të përshtatshme, përpunimin, si dhe ruajtjen e prodhimeve të bletarisë. Të gjitha masat që veprojnë në përputhje me këto kërkesa do të regjistrohen.

7.8 Heqja e hojave dhe veprimet e vjeljes së mjaltit të regjistrohen në regjistrin e parkut.

8. Karakteristikat e koshereve dhe materialet e përdorura në bletari

8.1 Kosheret të ndërtohen detyrimisht nga materiale natyrore që nuk paraqesin rreziqe të kontaminimit të ambientit apo prodhimet e bletarisë.

8.2 Me përjashtim të produkteve të përmendura në paragrafin 6.3 (e), në koshere mund të përdoren vetëm produkte natyrore, si propolis, dyllë dhe vajra bimore.

8.3 Dylli i bletës për të bërë fletët e reja të dyllit duhet të vijë nga njësite të prodhimit organik. Në kuadër të kufizimeve, në mënyrë të veçantë në rastin e impianteve të reja ose gjatë periudhës së konversionit, dylli i zakonshëm mund të autorizohet nga autoritetet dhe organet e kontrollit në rrethana të jashtëzakonshme, aty ku nuk ka dyllë të prodhuar në mënyrë organike në treg dhe me kusht që të vije nga pjesa e sipërme e kosheres.

8.4 Ndalohet përdorimi i fletëve të dyllit të cilat përmbajnë blete, larva, meshkuj etj., gjatë kohës së grumbullimit të mjaltit.

8.5 Për mbrojtjen e materialeve (korniza, koshere dhe hojet e dyllit), në mënyrë të veçantë nga dëmtuesit, lejohen vetëm produktet e përshtatshme të listuara në pjesën B seksioni 2 i shtojcës II.

8.6 Lejohen trajtimet fizike si avull apo flaka direkte.

8.7 Për pastrimin dhe dezinfektimin e materialeve, ndërtesave, pajisjeve, aparatura ose produktet e përdorura në bletari, lejohen të përdoren vetëm substancat e listuara në aneksin II.

PJESA E

ANEKSI II

A. Plehrat dhe pasuruesit e tokës

Kushtet e përgjithshme për të gjitha produktet:

- përdoren vetëm në përputhje me vendimet e shtojcës A;
- përdoren vetëm në përputhje me vendimet e legjislacionit për daljen në treg dhe përdorimin e produkteve në fjalë, të zbatueshme në bujqësinë e përgjithshme të shtetit ku produkti është përdorur.

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit

Produkte të përbëra ose

produkte që përmbajnë

vetëm materiale të listuara

me poshtë

Plehu i fermës Produkt që përmban një përzierje të jashtëqitjeve të kafshëve dhe lendeve bimore (shtrati i kafshëve)

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues.

Te dhëna për speciet e kafshëve

I ardhur nga një ekonomi e gjere

Plehu i fermës i thare Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

dhe plehu i shpendëve

i dehidratuar Te dhëna për speciet e kafshëve

I ardhur nga një ekonomi e gjere

Jashtëqitjet e përbëra të Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

kafshëve, duke përfshirë

plehun e shpendëve dhe Te dhëna për speciet e kafshëve

plehun e përbëre të fermës Te ndaluara në qofte se vijnë nga rritje industriale

Jashtëqitjet e lëngshme Përdoret pas fermentimit të kontrolluar dhe/ose hollimit të të kafshëve përshtatshëm

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Te dhëna për speciet e kafshëve

Te ndaluara në qofte se kanë origjinë nga rritje industriale

Mbeturina shtëpiake të Produkte të fituara nga mbeturinat shtëpiake të ndara sipas përbëra ose të

fermentuara origjinës, të cilat i janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit

anaerobik për prodhimin e biogazit

Vetëm mbeturina bimore dhe shtazore

Vetëm kur prodhohen nga një sistem grumbullimi të mbyllur dhe të monitoruar, të pranuar nga

shteti anëtar

Maksimumi i përqendrimeve në mg/kg në lende të thate:

kadmium: 0.7; bakër: 70; nikel: 25; plumb: 45; zink: 200; merkur: 0.4; krom (i përgjithshëm): 70; krom (VI): 0 (*)

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Turbe Përdorim i kufizuar ne hortikulture (floriculture, arboriculture, fidanishte)

Argjilat (p.sh. Perlite, vermiculite etj.)

Mbetjet e kërpudhave Përbërja fillestare e substratit duhet te jete e kufizuar ne produktet e listës aktuale

Jashtëqitjet e krimbave

(paraziteve) dhe insekteve

Guano Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Materiale bimore te përziera Produkte te fituara nga përzierja e materialeve bimore, te cilat i ose te fermentuara janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit naerobik për prodhimin e biogazit

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Produkte ose nënprodukte Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

me origjine shtazore si

me poshtë:

miell gjaku

miell thundrash

miell brirësh

miell kockash

miell peshku

miell mishi

miell puplash, flokësh Maksimumi i përqendrimit ne mg/kg te lendes se thate te kromit (VI)

leshi

gëzofi

flokë Maksimumi i përqendrimit ne mg/kg te lendes se thate te kromit (VI)

produkte bulmeti

Produkte dhe nënprodukte

me origjine bimore për plehra

(p.sh; miell farash vajore,

lëvozhga kakaos, mbështjellja

e maltit etj:)

Leshterikët dhe produktet Te fituara direkt nga:

me baze leshteriku i) përpunime fizike qe përfshijnë dehidratimin, ngrirjen dhe copëtimin

ii) ekstraktim me tretësirë ujore ose acide dhe/ose tretësirë bazike

iii) fermentimi

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Pluhur sharre dhe tallash druri Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes

Lëvore druri e përbëre Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes

Hi druri Nga dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes

Shkëmbinj te bute me baze Përmbajtje e kadmiumit me e vogël ose e barabarte me 90 fosfate mg/kg P205

Fosfat alumin-kalcium Përmbajtje e kadmiumit me e vogël ose e barabarte me 90 mg/kg P205

Përdorimi i kufizuar i tokave bazike (pH > 7.5)

Skoriet bazike Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Kripte kaliumi e papërpunuar Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues (p. sh. kainit, silvinit etj.)

Sulfat k aliumi, mundësisht Produkt i fituar nga kripta e kadmiumit e papërpunuar me te përmbaj, kripte magnezi proces ekstraktimi fizik dhe gjithashtu te përmbajë mundësisht kriptëra magnezi

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Karbonit kalciumi me

origjine natyrale

(p.sh. shkumës, gurë

gëlqeror, shkumës fosfatik etj)

Karbonit magnezi dhe Vetëm me origjine natyrale

kalciumi me origjine

natyrale (p.sh. shkumës

magnezin, gurë gëlqeror

magnezi etj.) Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Sulfat magnezi (psh kieserite)

Tretësirë klorur kalciumi Trajtues i gjetheve te pemës se mollës, pas identifikimit te mangësisë se kalciumit

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Sulfat kalciumi (gips) Vetëm me origjine natyrale

Gëlqere industriale nga Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues prodhimi i sheqerit

Squfuri elementar Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Elementet gjurme Nevoja e njohjes nga autoriteti ose organizmi inspektues

Klorur kaliumi Vetëm kripte guri

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Miell guri

B. Pesticidet

1. Produktet për mbrojtjen e bimëve

Kushtet e përgjithshme te zbatueshme për te gjitha produktet e përbëra ose qe përmbajnë substancat aktive te mëposhtme:

- përdoren ne përputhje me vendimet e shtojcës I;

- vetëm ne përputhje me vendimet specifike te legjislacionit te produkteve te mbrojtjes se bimëve, zbatueshëm ne shtetin anëtar ku produkti është përdorur.

I. Substancat me origjine bimore ose shtazore

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit
Azadiraktina e ekstraktuar Insekticide
nga Azadirachta indica Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Dyllë blete Agjente krasitës

Xhelatine Insekticide

Proteina te hidrolizuara Atraktues

Vetëm ne aplikime te autorizuar e kombinuar me produkte te tjera te përshtatshme te shtojcës II,
pjesa B

Lecitina Fungicid

Ekstrakte nga Nicotiana Insekticid

tabacum (tretësirë ujore)

Vetëm kundër morrave ne pemët e frutave subtropikale (p.sh. portokall, limonë) dhe frutave
tropikale (p.sh. banane)

Përdoret vetëm ne fillim për bimët tropikale

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Vajra bimore (p.sh. vaj mente, Insekticid, acaride, fungicide dhe ngadalësues i mbirjes
vaj pishe, vaj qimioni)

Piretrin ekstraktuar nga Insekticid

Chrysanthemum

Cinerariaefolium Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Kuasia ekstraktuar nga Quassia amara Insekticid, neverite (jo atraktues)

Rotenone ekstraktuar nga Derris spp. Insekticid

dhe Lonchocarpus spp. dhe

Terohrosia spp. Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

II. Mikroorganizmat e përdorura për kontrollin biologjik te dëmtuesve

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit

Mikroorganizmat (baktere, viruse dhe

kërpudha) p.sh. Bacillus thuringiensis,

Granulose virus eti. Vetëm produkte te pamodifikuara gjenetikiisht

III. Substancat e përdorura ne kurthe dhe/ose shpërndarje

Kushtet e përgjithshme:

Kurthet dhe/ ose shpërndarjet mund te parandalojnë penetrimin e substancave ne mjedis dhe
ndalojnë kontaktin e substancave me bimët e kultivuara.

Kurthet duhet te mblidhen pas përdorimit dhe te mbahen ne vende te sigurta.

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit

Fosfat diamoni Atraktues

Vetëm ne kurthe

Metaldehid Moluskicid

Vetëm ne kurthe qe përmbajnë neveritës për speciet e kafshëve te mëdha

Feromonet Atraktues; me sjellje shkatërruese, seksuale

Vetëm ne kurthet dhe shpërndarësit

Piretroidet (vetëm Insekticid
deltametrin ose
lambdaksihalotrin)

Vetëm ne kurthe me atraktues specifik

Vetëm kundër *Batrocera oleae* dhe *Ceratitis capitata*

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

IV. Substanca te tjera te përdorimit tradicional ne bujqësinë organike

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit
Bakër ne formën e Fungicide
hidroksidit te bakrit,
oksiklorurit te bakrit,
sulfat bakri (tribazik), Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
oksid bakri

Etilen Për ruajtjen e ngjyrës se bananes
Kripe kaliumi i acideve
yndyrore (sapun i bute) Insekticid
Kalinite Parandalues i pjekjes se bananes
Polisulfit kaliumi Fungicid, insekticid, acaricid

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Vaj parafine Insekticid, acaricid
Vajra minerale Insekticide, fungicide

Vetëm ne pemët frutore, vreshta , ullinj dhe bime tropikale (p.sh. banane)

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Permanganat kaliumi Fungicide, baktericide

Vetëm ne pemët frutore, ullinj dhe vreshta

Rrë kuarcore Neveritës

Squfur Fungicid, acaricid, neveritës

2. Produkte për kontrollin e dëmtuesve dhe sëmundjeve ne stalla dhe impiante:

Produkte te listuara ne seksionin 1.

Rodenticidet.

C. Ushqimi i kafshëve

1. Materialet ushqyese me origjine bimore

1.1 Drithërat, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Tërs hëre si kokërr, tufe, lëvore dhe krunde;

Elbi si kokërr, proteinë dhe miell mesatar dhe krunde;

orizi si kokërr, oriz i thyer, krunde dhe embrion; meli si kokërr;

Thekër si kokërr, miell mesatar dhe krunde;

Sorghum si kokërr;

gruri si kokërr, miell mesatar, krunde, ushqim glutinoz, gluten dhe embrion;

drithëra

Triticale si kokërr;

Misër si kokërr, krunde, miell mesatar, embrion dhe gluten;

Maltë;

1.2 Farat vajore, frutat vajore, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

fara te pjekura, embrioni dhe cipa;

farat e sojës si fare, e pjekur, embrioni dhe cipa;

fara e luledielli si fare dhe embrion;

pambuku si fare dhe embrion fare;

fara e lirit si fare dhe embrion;

kokrra palmës si embrion;

farat e pjekura te rrepës se bardhe si embrion dhe lëvore;

farat e kungullit e pjekur;

pulpa ullirit (nga ekstraksioni fizik i ullinjve).

1.3 Farat leguminoze, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

bizele si fare;

buxhak si fare e marre nga një trajtim i përshtatshëm me nxehtësi;

bizele si fare, miellra mesatare dhe krunde;

batha si fare, miellra mesatare dhe krunde;

lupini si fare.

1.4 Zhardhokët rrënjore, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e panxhar sheqerit,

panxhar i thare,

patate,

patate e ëmbël,

maniok si rrënje,
pulpa e patates (nënprodukt i ekstraktimit të niseshtesë së patates)
niseshteja e patates,
proteina e patates.

1.5 Fara dhe fruta të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e agrumeve,
pulpa e mollës,
pulpa e domates,
pulpa e rrushit.

1.6 Foragjeret dhe forazhet e trasha. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:
jonxhe

miell jonxhe,
tërfil,
miell tërfili,
bari (marre nga bimët foragjere),
miell bari,
sane,
silazh,
kashte drithërash,
rrënje bimësh për foragjere.

1.7 Bime të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

melasa si agjent lidhës në ushqimet e përbëra me miell aglash (marre nga tharja dhe shtypja e aglave dhe të lara për të reduktuar përmbajtjen e jodit);
pluhurat dhe ekstraktet e bimëve;
ekstrakti i proteinave bimore (për kafshët e reja);
erëzat dhe aromat.

2. USHQIMI PËR KAFSHE ME ORIGJINE SHIT AZORE

2.1 Qumështi dhe nënproduktet e tij. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Qumësht i freskët, qumësht pluhur, qumësht i skremuar, qumësht i skremuar pluhur, gjalpë, gjalpë pluhur, hirre, hirre pluhur, hirre pluhur me pak sheqer, proteinat e hirrës pluhur (ekstraktuar me trajtim fizik), kazein pluhur dhe laktozë pluhur.

2.2. Peshk dhe kafshe të tjera deti, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

peshk, vaj peshku dhe vaj i parafinuar i mëlçisë së merlucit;
peshk moluskan, hidrolizat dhe proteolizat të marra nga veprimi i një enzime, në formë të tretshme ose jo, miell peshku.

3. USHQIMI PËR KAFSHE ME ORIGJINE MINERALE

Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Natriumi:

kripe deti e parafinuar
kripe guri e papërpunuar
sulfat natriumi
karbonit natriumi

bikarbonat natriumi

klorur natriumi

Kalcium:

Guaskat e kafshëve ujore (përfshirë kockat e sepjeve)

karbonit kalciumi

laktat kalciumi

glukonat kalciumi

Fosfori:

precipitati i fosfatit bikalcik i kockave

fosfat bikalcik i defluorinuar

Squfuri :

sulfat natriumi

D. Shtesat ushqimore ne ushqimin për kafshe, substanca te caktuara te përdorura ne ushqyerjen e kafshëve dhe lendet ndihmese te përpunimit te përdorura ne ushqimet e kafshëve

1. SHITESAT USHQIMORE NE USHQIMIN PER KAFSHE

1.1 Elementet gjurme. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

E1 Hekuri:

karbonit hekuri (II)

sulfat hekuri (II) monohidrat

oksid ferric (III)

E2 Jodi:

Jodur kalciumi, anhider

Jodur kalciumi, heksahidrat

Jodur lakciumi

E3 Kobalt:

sulfat kobalti (II), monohidrat dhe/ose heptahidrat

karbonati bazik i kobaltit (II), monohidrat

E4 Bakër:

oksid bakri (II)

karbonati bazik I bakrit (II), monohidrat

sulfati bakrit (mono dhe/ose tetrahidrat

E5 Mangani:

karbonit mangani (II)

oksid mangani dhe oksid manganik

sulfat mangani (II), mono dhe/ose tetrahidrat

E6 Zink:

karbonit zinku

oksid zinku

sulfat zinku, mono dhe/ose hevtahidrat
E7 Molibden:
molibdat amoni, molibdat natriumi

E8 Seleni:
selenat natriumi
selenit natriumi

1.2 Vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mire kimikisht që kanë efekt të ngjashëm. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- të preferueshme marrë nga lende të para që ndodhen në mënyrë natyrale në ushqimin për kafshët,
- vitaminat sintetike identike me vitaminat natyrale verem për kafshët monogastrike.

1.3 Enzimata.

1.4 Mikroorganizmat.

1.5 Konservantet. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- E 236 Acidi formik vetëm për silazhe
- E 260 Acidi acetik vetëm për silazhe
- E 270 Acidi laktik vetëm për silazhe
- E 280 Acidi propionik vetëm për silazhe

1.6 Agjentet lidhës, antiglomerantet dhe koaguluesit. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- E 551b Silice koloidale
- E 551c Kiselgur
- E 553 Sepiolit
- E 558 Bentonit
- E 559 Argjili kaolinitike
- E 561 Vermikulite
- E 599 Perlite

2. Produkte të caktuara të përdorura në ushqyerjen e kafshëve.

Në këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

2.1 Lendet ndihmëse të përpunimit për silazh. Në këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

- kripa e detit, kripa e gurit e papërpunuar, enzimata, majatë, hirra, sheqeri, pulpa e panxhar sheqerit, mielli i grurit, melasa dhe bakteret laktike, acetike, formike dhe propionike.

Kur kushtet e motit nuk lejojnë fermentimin e duhur, autoriteti ose organizmi inspektues mund të autorizojë përdorimin e acideve laktike, formike, propionike dhe acetike për prodhimin e silazhit.

E. Produktet e autorizuara për pastrimin dhe dezinfektimin e stallave dhe impianteve (p.sh. pajisje dhe enë)

Sapun kaliumi dhe natriumi

Ujë dhe avull

Qumësht gëlqereje

Gëlqere

Gëlqere e pashuar

Hipoklorit natriumi (p.sh. si lëng zbardhues)

Soda kaustike
Potas kaustik
Peroksid hidrogjeni
Esenca natyrale te bimëve
Acid citrik, peracetik, formik, laktik, oksalik dhe acetik
Alkool
Acid nitrik (për pajisjet e bulmetit)
Acid fosforik (për pajisjet e bulmetit)
Formaldehid
Produkte për pastrim dhe dezinfektim për pajisjet e qumështit
Karbonit natriumi

F. PRODUKTE TE TJERA

ANEKSI III

KERKESAT MINIMALE TE INSPEKTIMIT DHE MASAT PARAPRAKE TE REGJIMIT TE INSPEKTIMIT

A.1 Bimët ose produktet bimore te marra nga prodhimet bujqësore ose te mbledhura

1. Prodhimi duhet te behet ne një njësi te ngastrave te tokës dhe prodhimi dhe ruajtja te jene te ndara qarte nga ato te ndonjë njësie tjetër qe nuk prodhon ne përputhje me rregullat e vendosura ne këtë ligj; raportet e përpunimit dhe/ose paketimit mund te jene pjese e njësisë, kur aktiviteti i tyre është i kufizuar ne përpunimin dhe paketimin e produktit te tij bujqësor.

2. Kur rregullat e inspektimit zbatohen për here te pare, edhe pse aktiviteti i prodhuesit është kufizuar ne mbledhjen e bimëve te egra, organizmi inspektues duhet te përshkruajë:

- një përshkrim te plote te njësisë, duke treguar ambientet e ruajtjes dhe përpunimit dhe ngastrat e tokës dhe/ose zonat e mbledhjes dhe, kur është e zbatueshme, ambientet ku kryhen operacione te caktuara te përpunimit dhe/ose paketimit;

- te gjitha masat praktike te marra nga prodhuesi ne nivel njësie për te siguruar plotësimin e vendimeve te këtij ligji;

- dhe, ne rastin e mbledhjes se bimëve te egra, u jepet garanci palëve te treta qe prodhuesit mund te provojnë se janë plotësuar vendimet e shtojcës I pika 4.

Përshkrimi dhe masat e dhëna duhet te përmbahen ne një raport inspektimi te firmosur nga prodhuesi i interesuar. Për me tepër, raporti duhet te specifikojë:

- datën e aplikimit te fundit ne ngastra dhe/ose zonat e mbledhjes te produkteve, përdorimi i te cilave nuk është ne përputhje me këtë ligj.

3. Çdo vit, përpara datës se caktuar nga organizmi inspektues, prodhuesi duhet t'i njoftoje organizmit skedën e tij te prodhimit te produkteve bimore, duke dhënë një përshkrim analitik për çdo ngastër.

4. Duhet te mbahet regjistër i shkruar dhe/ose i dokumentuar, i cili do te lejoje organizmin e inspektimit te identifikoje origjinën, natyrën dhe sasinë e te gjitha lendeve te para te blera dhe përdorimin e materialeve te tilla; për me tepër, duhet te mbahen regjistra te shkruar ose te dokumentuar për natyrën, sasinë dhe destinacionin e te gjitha produkteve bujqësore te shitura.

Sasinë e shitura direkt tek konsumatori i fundit do te llogariten ne baze ditore. Kur njësia përpunon produktet e veta bujqësore, ne regjistër duhet te mbahet informacion sipas pikës B. 2,

pjesa e trete e kësaj shtojce.

5. Ndalohet magazinimi ne njësi i lendeve te para te ndryshme nga ato te përdorura ne përputhje me këtë ligj.

6. Përveç vizitave inspektuese te paralajmëruara, organizmi inspektues duhet te beje inspektim te plote fizik te njësisë, te paktën një here ne vit.

Pas çdo vizite hartohet një raport inspektimi, i cili firmoset edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

7. Prodhuesi duhet t'i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses ne ambientet e magazinimit dhe prodhimit dhe ne ngastrat e tokës, gjithashtu ne llogarite dhe dokumentet e tjera mbështetëse. Ai duhet t'i siguroje organizmit inspektues çdo informacion te domosdoshëm për qëllime inspektimi.

8.1 Produktet mund te transportohen ne njësitë e tjera, duke përfshirë tregtinë me shumice dhe pakice vetëm ne ambalazhe te përshtatshme ose ne kontenier te mbyllur, ne mënyrë për te ndaluar zëvendësimin e përmbajtjes dhe për te siguruar me etikete, pa paragjykuar çdo tregues tjetër te kërkuar nga ligji:

a) emrin dhe adresën e personit përgjegjës për pr odhimin ose përgatitjen e produktit, ose kur është përmendur një shitës tjetër, një deklaram i cili lejon njësinë dhe organizmin inspektues te identifikojë pa ekuivokë personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një reference te metodës se prodhimit organik.

8.2 Megjithatë, mbyllja ne ambalazhim ose kontenier nuk kërkohet kur:

a) transportimi është ndërmjet një prodhuesi dhe një operatori tjetër, te cilët qe te dy i nënshtrohen sistemit te inspektimit;

b) produktet janë shoqëruar nga një dokument ku jepet informacioni i kërkuar sipas nënparagrafit te mëparshëm.

9. Kur një operator ka disa njësi prodhimi ne te njëjtën zone qe prodhojnë bime ose produkte bimore te pambuluara nga neni 1, se bashku me ambientet e magazinimit te lendeve te para (te tilla, si: plehra, insekticide, fara) duhet t'i nënshtrohen rregullave te inspektimit, ne përputhje me nënparagrafin e pare te pikës 2 dhe pikave 3 dhe 4. Bimët e te njëjtit varietet, si ato te prodhuara ne njësinë e treguar ne piken 1, nuk mund te prodhohen ne këto njësi, megjithatë prodhuesit mund te shmangen nga rregulli i dhënë ne fjalinë e fundit te nënparagrafit te mëparshëm:

a) ne rastin e prodhimit te produkteve bujqësore shumëvjeçare (peme frutore, hardhi dhe lupuli), me kusht qe te plotësojnë kushtet:

1. Prodhimi ne fjale bën pjese ne një plan transformimi ne lidhje me te cilën prodhuesi impenjohet dhe siguron për fillimin e transformimit te pjesës se fundit te zonës se interesuar për prodhim organik ne periudhën me te shkurtër te mundshme, e cila ne asnjë rast nuk mund te kaloje maksimumin prej 5 vjetësh.

2. Duhet te merren masa te përshtatshme për te siguruar një ndarje te përhershme te produkteve te marra nga secila njësi e interesuar.

3. Organizmi ose autoriteti inspektues duhet te njoftohet për vjeljen e secilit produkt, te paktën 48 ore përpara.

4. Menjëherë pas përfundimit te vjeljes, prodhuesit informojnë organizmin ose autoritetin inspektues për sasinë e sakte te vjelur ne njësitë e interesuara, se bashku me çdo veti te veçante dalluese (te tilla, si: cilësia, ngjyra, pesha mesatare etj.) dhe konfirmojnë qe janë zbatuar masat e marra për ndarjen e produkteve.

5. Plani I transformimit dhe masat sipas pikave 1 dhe 2 janë aprovuar nga organizimi ose autoriteti inspektues. Ky aprovim duhet te konfirmohet çdo vit pas fillimit te planit te

transformimit:

a) ne rastin e zonave te përcaktuara për kërkime shkencore bujqësore, bihet dakord me autoritetin kompetent, duke siguruar qe janë plotësuar kushtet 2,3 dhe 4;

b) ne rastin e prodhimit te farave, materialeve shumuese vegjetative dhe fidanëve, sigurohet qe janë plotësuar kushtet e 2, 3 dhe 4;

A.2 Kafshët dhe produktet blegtorale prodhuar nga ferma blegtorale.

1. Kur sistemi i inspektimit zbatohet ne produktet blegtorale për here te pare, prodhuesi dhe organizmi inspektues duhet te parashikojnë;

- një përshkrim te plote te lokaleve te qëndrimit te kafshëve, lëndinave, kullotave etj. Dhe, sipas rastit, ambientet e magazinimit, ambalazhimit dhe përpunimit te kafshëve, produkteve blegtorale, lendeve te para dhe faktorëve prodhues;

- një përshkrim te plote te impiantit te grumbullimit te plehut organik;

- planin e shpërndarjes se plehrave te tilla ne marrëveshje me organizmin inspektues ose autoritetin inspektues, se bashku me një përshkrim te plote te zonës se dhënë për prodhimin e bimëve

- kur kërkohet, marrëveshjet sipas kontratës ne forma te tjera ne lidhje me shpërndarjen e plehrave;

- planin e menaxhimit për njësinë blegtorale te prodhimit organik (p.sh. menaxhimin për ushqyerjen, riprodhimin, shëndetin etj.)

- te gjitha masat praktike qe do te merren ne fermën blegtorale për te garantuar plotësimin e dispozitave te këtij ligji.

Përshkrimet dhe masat e marra do te shënohen ne një raport inspektimi te firmosur nga prodhuesi i interesuar.

Për me tepër, raporti duhet te specifikojë detyrimin e prodhuesit për kryerjen e operacioneve dhe, ne rast shkeljeje, aplikimin e masave administrative.

2. Kërkesat e përgjithshme te inspektimit ne pikat 1 dhe 4 deri 8 te pjesës A.1 qe mbulojnë bimët dhe produktet blegtorale.

Duke u shmangur nga këto rregulla, është i lejuar përdorimi i produkteve mjekësore veterinarë alopatiche dhe antibiotikeve, duke siguruar qe ato janë dhënë nga një veteriner ne lidhje me trajnimet sipas shtojcës I dhe janë ruajtur ne një vend te kontrolluar, si dhe janë shënuar ne regjistrin e fermës.

3. Kafshët duhet te identifikohen ne forme te përshtatshëm, duke përdorur teknika te përshtatshme për çdo specie, individuale ne rastin e gjitarëve te mëdhenj dhe individuale ose ne grup ne rastin e shpendëve ose gjitarëve te vegjël.

4. Te dhënat e kafshëve duhet te shënohen ne një regjistër dhe te mbahen gjithmonë ne dispozicion te autoritetit ose organizmave inspektuese ne ndërmarrje.

Shënime te tilla, te cilat japin një përshkrim te plote te sistemit te menaxhimit te kopesë, duhet te përmbajnë informacionin e mëposhtëm:

- për çdo specie, ne lidhje me kafshët qe vijnë ne ferme; origjinën dhe datën e ardhjes, periudhën e transformimit, shenjen identifikuese dhe shënime veterinarë

- ne lidhje me kafshët qe largohen nga ferma; moshën, numrin e matrikullit, peshën ne rastin e therjeve, shenjen identifikuese destinacionin;

- hollësitë për çdo kafshe qe humbet dhe arsyet;

- ne lidhje me ushqimin; tipin, përfshirja e ushqimit shtese, porcionet e përbërësve te ndryshëm te racionit dhe periudhat e futjes se zonave me hapësira te lira;

- Ne lidhje me parandalimin e sëmundjeve, trajtimin dhe kujdesin veterinar; datën e trajtimit,

diagnozën, tipin e produktit të përdorur, metodën e trajtimit dhe përshkrimin e mjekut për kujdesin veterinar me arsytet përkatëse dhe periudhën e përdorimit përpara shitjes së produkteve blegtorale.

5. Kur një prodhues menaxhon disa ferma blegtorale në të njëjtin rajon, njësitë të cilat prodhojnë kafshe ose produkte blegtorale do t' i nënshtrohen sistemit të inspektimit sipas përcaktimit të parë, të dytë dhe të tretë të pikës 1 të këtij seksioni në kafshe dhe produkte blegtorale, si dhe programin e menaxhimit të kafshëve, regjistrave të tyre dhe parimet e ruajtjes së produkteve të mbarështimit të kafshëve të përdorura.

B. Njësitë për përgatitjen e produkteve bimore dhe shtazore, si dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe shtazore.

1. Kur regjimi i inspektimit është aplikuar për herë të parë, prodhuesi dhe organizmi i inspektimit duhet të përpilojnë:

- një përshkrim të plote të njësisë, duke treguar teknikat e përdorura për përpunimin, paketimin dhe ruajtjen e produkteve bujqësore përpara dhe pas përpunimit të tyre;
- të gjitha masat praktike të marra në nivel njësie për të garantuar zbatimin e këtij ligji.

Ky përshkrim dhe masat e lidhura me të duhet të jepen në një raport inspektimi të firmosur edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë masat e marra nga operatori për të kryer operacionet sipas ligjit.

2. Regjistri i shkruar duhet të mbahet në dispozicion të organizmit inspektues për:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e produkteve bujqësore të cilat janë dorëzuar në njësi;
- natyrën, sasinë dhe destinacionin e produkteve që kanë lënë njësinë;
- çdo informacion tjetër që kërkohet nga organizmi i inspektimit për qëllime të inspektimit të përshtatshëm të operacioneve të tilla si: origjina, natyra dhe sasinë e përbërësve, aditivëve dhe ndihmësve teknologjike të dhëna njësisë dhe përbërja e produkteve të përpunuara.

3. Kur produktet janë përpunuar, paketuar dhe ruajtur në një njësi, sipas këtij ligji:

- njësia duhet të ndaje sipërfaqen në lokale për ruajtjen e produkteve, përpara dhe pas operacioneve;
- operacionet duhet të kryhen vazhdimisht deri në përfundimin e plote të tyre, të ndara fizikisht dhe në kohë nga operacione të ngjashme të kryera në produkte të papërfshira në këtë ligj;
- në qofte se operacione të tilla nuk kryhen shpesh, atë duhet të lajmërohen me përpara, në një kohë të vendosur së bashku me organizmin inspektues;
- çdo masë duhet të merret për të garantuar identifikimin e partive dhe për të parandaluar përzierjen me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

4. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plote fizik, të paktën një herë në vit, të njësisë. Mund të merren mostra për testimin e produkteve të paautorizuara. Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i paautorizuar i produkteve. Pas çdo vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi i firmosur edhe nga përgjegjës për njësinë e inspektuar.

5. Operatori duhet t' i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses për njësinë dhe regjistrat e shkruara dhe sigurimin e dokumentacionit tjetër.

6. Produktet e dhëna në nenin 1 mund të transferohen në njësitë e tjera, akses duke përfshirë tregtinë me shumicë dhe pakicë, vetëm me ambalazhim të përshtatshëm ose konteniere të mbyllur, në mënyrë që të parandalohet zëvendësimi i përmbajtjes dhe të pajisur me etikete, ku shënohet pa paragjykuar tregues të tjerë të kërkuar nga ligji;

a) emri dhe adresa e personit përgjegjës për prodhimin ose përgatitjen e produktit ose, kur është

përmendur një shitës tjetër, një deklaram i cili te tregojë njësinë matëse dhe organizmi inspektues te identifikojë pa ekuivokë personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një reference të metodës së prodhimit organik.
Me marrjen e një produkti, operatori do të kontrollojë mbylljen e ambalazhit ose kontenerit dhe kur kërkohet edhe praninë e treguesve të dhënë në paragrafin e mësipërm, në pikën a.8,1 ose në pikën C.8. Rezultati i këtij verifikimi do të shënohet në mënyrë të sakte në regjistrat sipas pikës B.2. Kur kontrolli lejon dyshim, ai vetëm mund t'i nënshtrohet përpunimit ose ambalazhimit pas eliminimit të këtij dyshimi, po të mos nxirret në treg pa treguesin që i referohet metodës së prodhimit organik .

C. Eksportuesit e produkteve bimore, produkteve blegtorale dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe/ose shtazore për në vendet e BE-së.

1. Kur rregullat e inspektimit janë zbatuar për here të parë, eksportuesi dhe organizmi inspektues duhet të japin:

- një përshkrim të plote të ambienteve të eksportuesit dhe të aktiviteteve të tij, duke treguar sa është e mundur pikat e futjes së produkteve në komunitet dhe çdo mjet tjetër që eksportuesi përdor për ruajtjen, magazinimin e produkteve të eksportuara;
- të gjitha masat praktike të marra nga eksportuesi për të garantuar zbatimin e këtij ligji;
- ky përshkrim dhe masat e marra duhet të përfshihen në raportin e inspektimit të firmosur nga eksportuesi.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë detyrimet e eksportuesit:

- të garantojë që çdo mjet apo mënyrë që eksportuesi përdor për ruajtje të jete i hapur për inspektim, inspektim që kryhet ose nga organizmi inspektues ose, kur këto magazina janë në një shtet tjetër, nga një organizëm inspektues i aprovuar për inspektim nga ky shtet.

2. Duhet të mbahen regjistrat të shkruar që lejojnë organizmin inspektues të identifikojë për do parti produkti të eksportuar:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e partisë në fjalë dhe me kërkesë të organizmit inspektues do hollësi për mënyrën e transportit në lokalet apo magazinat e importuesit;
- origjinën, natyrën dhe destinacionin e partisë në fjalë dhe, me kërkesë të organizmit inspektues, çdo hollësi për mënyrën e transportit nga lokalet ose magazinat e importuesit në destinacion.

3. Eksportuesit duhet të informojnë organizmin inspektues për çdo ngarkesë të eksportuar në komunitet, duke i dhënë hollësitë e kërkuara organizmit apo autoritetit, si një kopje të certifikatës së inspektimit për produktet organike të importuara.

4. Kur produktet e importuara referuar në nenin 1 ruhen në magazina ku produkte të tjera bujqësore ose produkte ushqimore janë përpunuar, ambalazhuar ose magazinuar:

- produktet e referuara në nenin 1 duhet të mbahen të ndara nga produktet e tjera bujqësore dhe/ose produktet ushqimore;
- duhet të merren masa për të garantuar identifikimin e partive të produkteve dhe parandalimin e përzierjeve me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

5. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plote fizik, të paktën një here në vit, të lokaleve të eksportuesit. Organizmi inspektues do të inspektojë regjistrat e shkruara të përmendura në pikën C.2 dhe certifikatat sipas ligjit. Mund të merren mostrat për testimin e substancave të paautorizuara në këtë ligj.

Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i substancave të paautorizuara. Pas do vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi, i firmosur edhe nga personi përgjegjës për njësinë e inspektimit.

6. Eksportuesi duhet, për qëllime inspektimi, t'i japë organizmit inspektues akses për lokalet e tij

dhe për regjistrat e shkruara dhe ta mbështesë me dokumente të tjera, ne veçanti certifikatat eksportuese. Ai duhet t'i sigurojë organizmit inspektues çdo informacion të domosdoshëm për qëllime inspektimi.

7. Produktet organike duhet të eksportohen me ambalazhim ose kontenier të përshtatshëm, të mbyllur në mënyrë që të parandalojë zëvendësimin e përmbajtjes dhe të siguroar me identifikimin e eksportuesit dhe me shenja të tjera dhe numrat që shërbejnë për të identifikuar partinë e mallit me certifikatën e inspektimit.

ANEKSI IV

INFORMACIONI PER NOTIFIKIMIN

- a) emri dhe adresa e operatorit;
- b) vendndodhja e lokaleve dhe, kur kërkohet, ngastrat (data e regjistrimit të tokës) ku kryhen operacionet;
- c) natyra e operacioneve dhe produktet;
- d) detyrimet e operatorit për kryerjen e operacioneve;
- e) në rastin e një ndërmarrjeje bujqësore, data në të cilin prodhuesi nuk përdor më në ngastrat e tij aplikimin e produkteve, përdorimi i të cilave nuk është në pajtueshmëri me tete ligj;
- f) emrin e organizmit të aprovuar, të cilit operatori i ka besuar kontrollin e ndërmarrjes së tij, ku shteti ka zbatuar sistemin e inspektimit, duke aprovuar organizma të tilla.

ANEKSI V

PJESA A: TREGUESI QE PRODUKTET JANE MBULUAR NGA SKEMA E INSPEKTIMIT

Treguesi që një produkt është, mbuluar nga stema e inspektimit duhet të tregohet në të njëjtën gjuhë ose gjuhët e përdorura për etiketimin.

AL: Bujqësia organike - Sistemi i kontrollit shqiptar

ES: Agrikultura Ecológica - Sistema de control CE

DA: Økologisk Jordbrug - EF- Kontrolordning

DE: Ökologischer Landbau - EG-Kontrollsystem oder Biologische Landwirtschaft - EG - Kontrollsystem

EL:

EN: Organic Farming - EC Control System

FR: Agriculture biologique - Système de contrôle CE

T: Agricultura Biologica - Regime di controlloCE

NL: Biologische landbouw - EG-controlesysteem

PT: Agrikultura Biológica - Sistema de Controlo CE

F: Luonnonmukainen maataloustuotanto - EY:n valvontajärjestelmä

SV: Ekologiskt jordbruk - EG-kontrollsystem

PJESA B: LOGOT KOMUNITARE

B.1. Kushtet ne lidhje me paraqitjen dhe përdorimin e logos se komunitetit

B.1.1. Logoja e komunitetit referuar me sipër do te përfshijë modelet ne pjesën B.2 te kësaj shtojce.

B.1.2 Treguesit qe duhet te përfshihen ne logo janë listuar ne pjesën B.3 te kësaj shtojce.

Është e mundur te kombinohet logo me treguesin e përmendur ne pjesën A te kësaj shtojce.

B.1.3 Për te përdorur logon e komunitetit dhe treguesit e referuar ne pjesën B.3 te kësaj shtojce, duhet te plotësohen rregullat e riprodhimit teknit te dhëna ne grafik manual ne pjesën B.4 te kësaj shtojce.

B.2. Modelet

B.3. Treguesit qe do te vendosen ne logon e Komunitetit:

B-3.1. Treguesit e thjeshte:

ES: AGR CULTURA ECOLÓGICA

DA: ØKOLOGISK JORDBRUG

DE: BIOLOGISCHE LANDWIRTSCHAFT or ÖKOLOGISCHER LANDBAU

EL: ??????????????????

EN: ORGANIC FARMING

FR: AGRICULTURE BIOLOGIQUE

T: AGRICOLTURA BIOLOGICA

NL: BIOLOGISCHE LANDBOUW

PT: AGRICULTUR ABIOLÓGICA

F : LUONNONMUKAINEN MAATALOUSTUOTANTO

SV: FKOLOGISKT JORDBRUK

B.3.2. Kombinimi i dy treguesve:

Autorizohet te behet kombinimi i dy treguesve qe u referohen gjuhëve te përmendura ne B.3.1. te cilat do te jene subjekt i zhvillimit ne përputhje me shembujt qe vijnë:

NL/FR: Biologische landbouw - agrikulture biologique

F/SV: Lionnonmukainen Maataloustuotanto - ekologiskt jordbruk

FR/DE: Agrikulture biologique- biologische landwirtschaft

B.4. Manuali grafik

Përmbajtja Faqja

1. Hyrje 8

2. Përdorim i përgjithshëm i logo-s 8

2.1 Logo e ngjyrosur (ngjyra reference) 8

2.2 Logo me një ngjyre: logo bardhe e zi 9

2.3 Kontrasti me ngjyrat e sfondit 10

- 2.4 Tipografi 10
- 2.5 Gjuha 10
- 2.6 Madhësitë e reduktuara 11
- 2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s 11
- 3. Bromides origjinale 12
- 3.1 Zgjedhja e dy ngjyrave 12
- 3.2 Përshkrimet 27
- 3.3 Një ngjyre: logo bardhe e zi 27
- 3.4 Fletët e mostrave të ngjyrës 28

1. Hyrje

Grafiku manual është një instrument për operatorët për të riprodhuar logo-no

2. Përdorimi i përgjithshëm i logos

2.1 Logo e ngjyrosur (ngjyrat reference)

Kur është përdorur logo e ngjyrosur, kjo logo duhet të vendoset në ngjyrën, duke përdorur direkt ngjyrat (Pantone) ose një proces katër ngjyrash. Ngjyrat e referencës janë treguar këtu poshtë.

LOGO NE PANTONE

JESHILE: Pantone 367

BLU: Pantone Blue Refleks

Teksti në blu

LOGO NE PROCESIN KATER NGJYRESH

BLU: 100 % e kaltër + 80 % magenta

JESHILE: 30,5 % e kaltër + 60 % e verdhe

Teksti në blu

2.2. LOGO NE NJE NGJYRE: LOGO NE BARDH E ZI

Logo në bardh e zi mund të përdoret si më poshtë:

2.3. KONTRASI ME NGJYREN E ZEZE TE SFONDIT

Në qoftë se logo është përdorur në ngjyrën e sfondit të ngjyrosur e cila e bën të vështirë leximin, përdoret një vijë rrethuese e jashtme për të përmirësuar kontrastin e logo-s me ngjyrat e sfondit si është treguar më poshtë:

LOGO NE SFOND TE NGJYROSUR

2.4 Tipografi

Përdorimi i qartësisë Fruitier ne germat e mëdha ose fjalët. Madhësia e germave te shkrimit do te reduktohet ne përputhje me normal e dhëna ne seksionin 2.6

2.5 Gjuhët

Ju jeni te lire te përdorni versionin e gjuhës ose versionet e zgjedhjes tuaj ne përputhje me specifikimet e treguar ne B. 3

2.6 Madhësitë e reduktuara

Ne qofte se aplikimi i logo-s ne logo-n e tipeve te ndryshme te etiketimit kërkon reduktimet e domosdoshme, madhësia minimale do te jete:

a) Për një logo me një tregues: madhësia minimale e diametrit 20 mm.

(b) Për një logo me kombinimin e dy treguesve: madhësia minimale e diametrit 40 mm,

2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s

Përdorimi i shërbimeve te logo-s për te konfirmuar vlerën specifike te produkteve. Aplikimi me efektiv është ne ngjyre, kështu ai ka një paraqitje te madhe dhe njihet me lehtësisht dhe me shpejt nga konsumatori.

Përdorimi i logos me një ngjyre te vetme (bardh e zi), dhënë ne seksionin 2.2, rekomandohet te përdoret vetëm ne rastet kur aplikimi i tij me ngjyra nuk është praktik.

3. Bromides origjinale

3.1 Zgjedhja e dy ngjyrave

- Treguesi i vetëm ne te gjitha gjuhët.

ANEKSI VI HYRJE

Për qëllime të kësaj shtojce, do të përdoren përkufizimet e mëposhtme:

1. Përbërësit me origjine bujqësore:

- a) produktet bujqësore të thjeshta dhe produkte të marra prej tyre nga larja, pastrimi, përpunimi termik dhe/ose mekanik i përshtatshëm dhe/ose nga përpunime fizike, duke ndikuar në reduktimin e përmbajtjes së lagështirës së produktit;
- b) gjithashtu, produktet e rrjedhura nga produktet e përmendura në pikën (a) nga procese të tjera të përdorura në përpunimin e ushqimit, por vetëm nëse këto produkte janë konsideruar si shtesa ushqimore ose aromatizuese.

2. Përbërësit me origjine jobujqësore: përbërës të ndryshëm nga ato me origjine bujqësore dhe që i përkasin të paktën një prej kategorive të mëposhtme:

- 3.1. shtesa ushqimore, duke përfshirë bartësit e shtesave ushqimore,
- 3.2. aromatizuesit,
- 3.3. uji dhe kripa,
- 3.4. preparatet e mikroorganizmave,
- 3.5. mineralet (duke përfshirë elemente gjurme) dhe vitaminat.

4. Mbartësit, duke përfshirë mbartësit e solventeve: shtesat ushqimore të përdorura për të tretur, holluar, shpërndarë ose për të modifikuar fizikisht një shtese ushqimore, pa ndryshuar funksionin teknologjik të tij, me qëllim që të lehtësojë përpunimin, aplikimin ose përdorimin e tij.

PARIME TË PËRGJITHSHME

Seksionet A, B dhe C përfshijnë përbërësit dhe lëndet ndihmëse të përpunimit, të cilat mund të përdoren në përgatitjen e produkteve ushqimore të përbëra kryesisht nga një ose më shumë përbërës me origjine bimore, me përjashtim të verërave.

Përpara adoptimit të rregullave në seksionet A dhe B të kësaj shtojcë dhe me qëllim që të përfshihet në mënyrë specifike përgatitja e produkteve ushqimore të përbëra nga një ose me shumë produkte blegtorale, do të zbatohen rregullat kombëtare.

Megjithatë, referenca për çdo përbërës të seksioneve A dhe C ose çdo lende ndihmese të përpunimit të seksionit B, do praktikë përpunimi, të tilla si tymosja do të përdoren vetëm në përputhje me legjislacionin komunitar dhe/ose legjislacionin kombëtar dhe, në mungesë të tyre, në përputhje me parimet e praktikës së mirë të prodhimit për produktet ushqimore.

SEKSIONI A

PERBERESIT ME ORIGJINE JOBUEJQESORE

Emri Kushtet specifike

E 170 Karbonit kalciumi Autorizohen të gjitha funksionet, përveç ngjyrimit

E 270 Acid laktik

E 290 Dyoksid karboni

E 296 Acidmalik

E 300 Acid askorbik

E 306 Ekstrakt i pasur i tokoferolit Antioksidant në yndyra dhe vajra

E 322 Lecitina

E 330 Acid citrik

E 333 Citrat kalciumi

E 334 Acid tartrik (L(+)-)

E 335 Tartrat natriumi

E 336 Tartrat kaliumi

E 341 (i) Monofosfat kalciumi Agjent rritës për veterrijen në miell

E 400 Acid algjinik

E 401 Alginat natriumi

E 402 Alginat kaliumi

E 406 Agar

E 407 Karagenan

E 410 Locust bean gum

E 412 Guar gum

E 413 Tragacanth gum

E 414 Goma arabike

E 415 Goma xanthan

E 416 Karaga gum

E 422 Glicerol Ekstrakt bimor

E 440(i) Pektin

E 500 Karbonit natriumi

E 501 Karbonit kaliumi

E 503 Karbonit amoni

E 504 Karbonit magnezi

E 516 Sulfat kalciumi Mbartës

E 524 Hidroksid natriumi Trajtues i sipërfaqes i Laugengebäck

E 551 Dioksid silici Agjent kundër pjekjes për erëzat
E 938 Argon
E 941 Azot
E 948 Oksigjen

A.2 Aromatizuesit te etiketuar si substanca aromatizuese natyrale

A.3 Uji dhe kripa

Uji i pijshëm

Kripa (me komponentë baze klorurin e natriumit ose klorurin e kaliumit), ne përgjithësi te përdorura ne përpunimin e ushqimit.

A.4 Preparatet e mikroorganizmave

Çdo preparat i mikroorganizmave normalisht i përdorur ne përpunimin e ushqimeve, me përjashtim te mikroorganizmave gjenetikisht te modifikuara.

A.5 Minerale (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera te azotit: Minerale (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera te azotit janë te lejueshme vetëm ne qofte se përdorimi i tyre është i lejuar me ligj ne produktet ushqimore ku ato janë përfshirë.

SEKSIONI B

LENDET NDIHMESE TE PERPUNIMIT DHE PRODUKTE TE TJERA TE CILAT MUND
TE PERDOREN PER PERPUNIMIN E PERBERESVE ME ORIGJINE BUJQESORE NGA
PRODHIMI ORGANIK

Emri Kushtet specifike

Ujë

Klorur kalciumi Agjent koagulues

Karbonit kalciumi

Hidroksid kalciumi

Sulfat kalciumi Agjent koagulues

Klorur magnezi (ose nigar) Agjent koagulues

Karbonit kaliumi Tharës i rrushit

Karbonit natriumi Prodhim sheqeri

Hidroksid natriumi prodhim sheqeri

prodhim vaji nga farat e pjekura (Bras sica spp)

Acid sulfurik Prodhim sheqeri

Izopropanol (propan-2-ol) Ne procesin e kristalizimit ne prodhimin e sheqerit

Për një [...] periudhe deri me 31.12.2006

Dvoksid karboni

Azot

Etanol tretës

Acid tanik Për qëllime filtrimi

Albumina tek e bardha e vezës

Kazein

Xhelatin

Vajra vegjetal Agjent lubrifikues, çlirues ose antishkumues
Dyoksid silici Xhel ose tretësirë koloidale
Karbon aktiv
Pudër
Bentonit
Kaolin
Toke diatomike
Perlite
Lëvozhga e lajthisë
Miell orizi
Dyllë blete Agjent çlirues
Carnauba wax Agjent çlirues

Preparatet e mikroorganizmave dhe te enzimave:

Çdo preparat i mikroorganizmave dhe i enzimave normalisht te përdorur si lende ndihmese ne përpunimin e ushqimeve, me përjashtim te organizmave gjenetikusht te modifikuar.

SEKSIONI C

PERBERESIT ME ORIGJINE BUJQESORE, TE CILET NUK JANE PRODHUAR ORGANIKUSHT

C 1. Produktet bimore te papërpunuara, si dhe produktet e rrjedhura prej tyre nga përpunimi sipas përkufizimit 2(a) te hyrjes se kësaj shtojce:

C1.1. Frutat dhe farat e ngrëshme:

Lende Quercus spp.

Arra cola Cola acuminata

Rrush frëngu Ribes uva-crisoa

Frut oasioni Passiflora edulis

Manaferre (e thare) Rubus idaeus

Stafidhe e kuqe (e thare) Ribes rubrum

C1.2. Erëzat dhe barërat e ngrëshme:

Arre hindri Myristica fragrans, deri me 31.12.2000

Piper jeshil Piper nigrum, deri me 30.4.2001

Piper (Peruvian) Schinus mane L.

Fara rrepe Armoracia rusticana

Lesser galanga Alpina officinarum

Safflower flower Carthamus tinctorius

Watercress herb Nasturtium officinale

C1.3 Te ndryshme: alga, duke përfshirë leshterikët, te lejuar ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale.

C.2 Produkte bimore, te përpunuara nga procese sipas përkufizimit te pikës 2(b) te hyrjes se kësaj shtojce.

C.2.1 Yndyrat dhe vajrat te ose jo te rafinuara, por jo te modifikuara kimikisht, te marra nga bime te ndryshme, si:

Kakao *Theobroma cacao*
Arre kokosi *Cocos nucifera*
Ulli *Olea europaea*
Lule dielli *Helianthus annuus*
Palm *Elaeis guineensis*
Rrepe *Brassica napus*, rapa
Safflower *Carthamus tinctorius*
Susam *Sesames indicum*
Soja *Glycine max*

C.2.2 Sheqernat, niseshteja dhe produkte te tjera te marra nga dritherat dhe bimët zhardhokore:

Sheqer nga panxhar sheqeri
Fruktoze
Flete orizi
Buke pa maja
Niseshte nga orizi dhe misri, te pamodifikuara kimikisht

C.2.3 Te ndryshme:

Coriander, i tymosur *Coriandrum sativum* deri me 31.12.2000

Protein bizeleje *Pisum spp.*

- Rum, i marre vetëm nga lëngu i kallam sheqerit.
- Kirsch, i përgatitur ne baze te frutave dhe aromatizuesve sipas seksionit A.2. te kësaj shtojce. Përzjerje e bimëve e lejuar ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale dhe duke i dhënë cilësitë e ngjyrës dhe shijes se ëmbëlsirave, vetëm ne përgatitjen e "Gummi Barcheu".
- Përzjerje te pipereve: *piper nigrum*, *Schinus mane* dhe *Schinus terebinthifolium*,

C.3 Produkte shtazore:

- organizmat ujore, qe nuk rrjedhin nga akuakultura dhe lejohen ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale;
- gjalpë qumështi pluhur;
- xhelatine;
- mjaltë.

ANEKSI VII

Numri maksimal i kafshëve për ha Numri maksimal i kafshëve për ha

Klasa ose speciet Ekuivalent për 170 kg N/ha/vit

Njëthundrak mbi 6 muaj 2

Viça për majmëri 5

Gjedhe te tjerë me te vegjël se një vit 5

Gjedhe meshkuj nga 1 deri ne 2 vjeç 3.3

Gjedhe femra nga 1 deri ne 2 vjeç 3.3

Gjedhe meshkuj 2 ose mbi 2 vjeç 2

Mëshqerra riprodhuese 2.5
Mëshqerra për majmëri 2.5
Lope për qumësht 2
Lope Qumështi për reformim 2
Lope te tjera 2.5
Lepuj riprodhimi 100
Dele 13.3
Dhi 13.3
Derra 74
Dosa riprodhimi 6.5
Derra për majmëri 14
Derra te tjerë 14
Pula për tavoline 580
Pula për veze 230

ANEKSI VIII

Sipërfaqet minimale të mbuluara dhe të pambuluara dhe karakteristikat e tjera të vendndodhjes për specie dhe tipe të ndryshme prodhimi.

1. GJEDHET, DELET DHE DERRAT

Sipërfaqja e mbuluar (sipërfaqja neto e disponueshme për kafshët) Sipërfaqet e zbuluara (sipërfaqet e lira, duke përfshirë kullotat)
Pesha e gjalle minimale (kg) m²/koke m²/koke
Gjedhet dhe njëhundrakë për riprodhim dhe majmëri Deri në 100
Deri në 200
Deri në 350
Deri në 350 1.5
2.5
4.0
5 me një minimum 1 m²/100 kg 1.1
1.9
3
3.7 me një minimum 0.75 m²/100kg
Lope qumështi 6 4.5
Dema për riprodhim 10 30
Dele dhe dhi 1.5 dele/dhi
0.35 qengja/keca
2.5
2.5
0.5 për qengja/keca
Dosa me gica deri në 40 dite 7.5 dosa 2.5
Derra për majmëri Deri në 50
Deri në 85

Deri ne 110 0.8

1.1

1.3 0.6

0.8

1

Derra Mbi 40 dite dhe mbi 30 kg 0.6 0.4

Gica 2.5 femër

6.0 mashkull 1.9

8.0

2. SHPENDET

Sipërfaqja e

mbuluar

(sipërfaqja neto e

disponueshme

për kafshët) Sipërfaqet e zbuluara

(sipërfaqet e lira ne m2 ne qarkullim/koke

No)

Kafshe/m2 cm furrik/kafshe fole

Pula për veze 6 18 8 pula për fole

ose ne rastin e

foleve te

përbashkëta 120

cm2/zog 4, duke siguruar qe nuk kalohet kufiri 170 kg te N/ha/vit

Shpendë për

majmëri (ne strehim fiks) 10 me një

maksimum 21 kg

peshe e gjalle/m2 20 (vetëm për

kafshe shtëpiakë) 4 zogj për mish dhe

kafshe shtëpiakë

4.5 rosa

10 gjela deti

15 para

Për te gjitha speciet e

përmendura me sipër

nuk duhet te kalohet

kufiri 170 kg te

N/ha/vit.

Shpendë për

majmëri (ne

strehim te

lëvizshëm) 16 (*) ne strehim

te lëvizshëm

shpendësh me një

maksimum 30 kg

peshe e gjalle/m2 2.5, duke siguruar qe

te mos kalohet kufiri
i 170 kg te n/ha/vit

(*) Vetëm ne rastet e strehimeve te lëvizshme nuk duhet te kaloje 150 m2 sipërfaqe dysHEMEJE te cilat mbeten hapur natën.

Copyright 2013 - www.ligjet.org